

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 1

1. 14-letni Damian B. sprzedał rakietę tenisową otrzymaną w prezencie od babci, gdyż nie spełniała kryteriów zalecanych przez jego trenera. Rodzice Damiana B. już następnego dnia zażądali zwrotu rakiety od nabywcy, gdyż została ona sprzedana bez ich zgody, deklarując zwrot równowartości otrzymanej za raketę. Nabywca odmówił dodając, że Damian B. zapewniał go o zgodzie rodziców. Ponadto Damian B. oświadczył, że jego babcia obdarowując go tym prezentem powiedziała, że może zrobić dalej z tą raketą co będzie chciał, co oznacza, że przekazała mu tę raketę do jego swobodnego użytku.

Dokonaj oceny prawnej związanej z opisaną transakcją.

Proszę ocenić skuteczność czynności prawnych dokonywanych przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnych.

2. Marek T. wniósł o stwierdzenie spadku po ojcu Andrzeju T. zmarłym 12 grudnia 2014 r., na podstawie dziedziczenia ustawowego. Na rozprawie brat wnioskodawcy Tomasz T. stwierdził, iż w dniu 16 czerwca 2014 r. spadkodawca sporządził własnoręczny testament, w którym jedynym spadkobiercą ustanowił córkę Tomasza T., a swoją wnuczkę - Annę T. Testament został skradziony z domu ojca w trakcie włamania w dniu 13 grudnia 2014 r. Tomasz T. zaoferował dowody z zeznań świadków.

Jakie czynności podejmie sąd?

3. Renata K. wniosła o unieważnienie małżeństwa Damiana i Urszuli K. zawartego w dniu 10.06.2015 r., z uwagi na pozostawanie z Damianem K. we wcześniej zawartym związku małżeńskim w dniu 1.07.2013 r. Pozwana Urszula K. wniosła o oddalenie powództwa, albowiem nie miała wiedzy o poprzednim małżeństwie Damiana K. Natomiast pozwany Damian K., wnosząc o oddalenie powództwa zarzucił, że jego małżeństwo z powódką nie istnieje. Dodał, że zarzut taki złożył w toku równolegle toczącej się przeciwko niemu sprawy z powództwa Renaty K. o rozwód. W sprawie o rozwód wniósł on powództwo wzajemne o ustalenie nieistnienia małżeństwa z Renatą K., powołując się na nieważność złożonego przez powódkę oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński z powodu pozostawania przez nią w stanie wyłączającym świadome wyrażenie woli z uwagi na chorobę psychiczną, a więc powołał się na brak oświadczenia jednego z nupturientów. Z ostrożności procesowej pozwany wniósł o zawieszenie sprawy o unieważnienie małżeństwa, do czasu prawomocnego zakończenia sprawy o rozwód.

Oceń stanowiska stron. Jakie orzeczenie powinien wydać sąd w zakresie powództwa wzajemnego w sprawie o rozwód? Oceń zasadność wniosku o zawieszenie postępowania.

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 2

1. Z uwagi na rozrzutność i nieodpowiedzialne dysponowaniem zarobkiem uzyskiwanym na kortach tenisowych przez 16-letniego Damian B., sąd opiekuńczy prawomocnym postanowieniem z maja 2015 r. pozbawił małoletniego rozporządzania swoim zarobkiem, oddając zarząd majątkiem w tym zakresie pod zarząd jego rodziców. W lipcu 2015 r. Damian B. sprzedał rower przekazany mu przed dwoma laty przez rodziców do swobodnego użytku. Rodzice Damiana B. już następnego dnia zażądali zwrotu roweru od nabywcy, gdyż został on sprzedany bez ich zgody, deklarując zwrot równowartości otrzymanej za rower. Powołali się na postanowienie sądu ograniczające kompetencje małoletniego w zarządzie swoim majątkiem.

Dokonaj oceny prawnej związanej z opisaną transakcją.

Proszę ocenić skuteczność czynności prawnych dokonywanych przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnych.

2. Łucja K. sporządziła w 2013 r. testament notarialny, którym do całości spadku powołała swoją opiekunkę Oksanę U. W toku postępowania o stwierdzenie nabycia spadku sąd przesłuchał notariusza, który zeznał, że testatorka nie zachowywała się w sposób odbiegający od normy i w pełni rozumiała sens swojego rozrządzenia. Na wniosek córek spadkodawczyni, które zakwestionowały testament, sąd przeprowadził także dowód z opinii biegłego psychiatry ustalając, iż Łucja K. od 2011 r. cierpiała na chorobę dwubiegunową afektywną, okresowo znoszącą u niej możliwość świadomego i swobodnego powzięcia decyzji i wyrażenia woli.

Jakimi przesłankami winien kierować się sąd, rozstrzygając tę sprawę?

3. Jan A. wniosł o rozwiązanie małżeństwa przez rozwód, bez orzekania o winie. W uzasadnieniu pozwu podał, iż od 5 lat mieszka z inną kobietą, z którą ma dwoje dzieci. Pozwana Krystyna A. wniosła o oddalenie powództwa. Oświadczyła, iż nie zgadza się na rozwód z przyczyn religijnych. Przede wszystkim jednak podniosła, że orzeczenie rozvodu zdecydowanie pogorsza jej sytuację materialną, a ewentualną zgodę uzależniła od podziału majątku dorobkowego, poprzez przyznanie na jej rzecz zajmowanego przez nią mieszkania, bez spłat na rzecz męża.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 3

1. W dniu 10 lipca 2014 r. 17-letni Mateusz K. sprzedał cenny obraz, który podarował mu jego dziadek. W dniu 1 sierpnia 2014 r. w rozmowie z kupującym rodzice małoletniego potwierdzili, że umowa ta była z nimi wcześniej uzgodniona. Żeby rozwiać wszelkie wątpliwości kupującego, ojciec dziecka wystąpił do sądu opiekuńczego, który postanowieniem z dnia 27 grudnia 2014 r. zezwolił rodzicom małoletniego na dokonanie czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem dziecka, w postaci sprzedaży tego obrazu, za taką samą cenę, jak w umowie z dnia 10 lipca 2014 r. Ostatecznie po uzyskaniu pełnoletności Mateusz K. niezwłocznie potwierdził dokonanie czynności. Wtedy nabywca stwierdził, że umowa jest nieważna i zwrócił obraz domagając się jednocześnie zwrotu ceny.

Czy umowa jest ważna?

2. Przed Sądem Rejonowym w G. toczy się od dwóch lat postępowanie o stwierdzenie praw do spadku po Leokadii C., zmarłej w lipcu 2013 r. Wnioskodawca żąda stwierdzenia nabycia spadku z ustawy, zaś jeden z uczestników na podstawie testamentu własnoręcznego z 2005 r. Trzeci uczestnik na rozprawie w maju 2015 r. złożył wniosek o stwierdzenie nabycia spadku w oparciu o testament ustny spadkodawczyni, sporządzony na dwa dni przed jej śmiercią, w obecności 3 świadków. Zaznaczył, że ostatnia wola Leokadii C. nie została wprawdzie spisana, ale żyją wszyscy świadkowie testamentu i wnosi o ich przesłuchanie w charakterze świadków.

Określ w oparciu o podane przesłanki tytuł dziedziczenia po Leokadii C.

3. Małżonkowie Damian i Urszula T. pozostają w ustroju ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej. Urszula T. zaciągnęła pożyczkę w kwocie 5.000 zł. Firma X udzielająca pożyczki domaga się jej spłaty od Damiana T., gdyż tylko on pracuje i posiada nieruchomość wchodzącą w skład jego majątku osobistego. Damian T. odmawia spłaty.

Czy będzie on odpowiadał za zaciągnięty przez żonę kredyt?

**Na podstawie dodatkowych założeń przyjmij ustalenia faktyczne
najkorzystniejsze dla firmy X.**

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 4

1. Anna T. wniosła o całkowite ubezwłasnowolnienie brata z uwagi na jego zaburzenia psychiczne, przejawiające się w rozdawaniu swojego majątku na różnego rodzaju cele społeczne i religijne, a z drugiej strony na inicjowaniu szeregu postępowań sądowych. W sytuacji uwzględnienia wniosku o ubezwłasnowolnienie, wniosła o ustanowienie jej opiekunem prawnym dla brata. Pełnomocnik uczestnika wniósł o oddalenie wniosku zarzucając, że stanowi to szykanę wobec jego klienta, a nadto, że intencją tego wniosku jest zablokowanie postępowań cywilnych pomiędzy Anną T. i jej bratem na tle działu spadku i zniesienia współwłasności majątku po ich rodzicach, który w całości posiada Anna T. Ponadto Anna T. chciałaby odziedziczyć w przyszłości majątek po swoim bracie, który jest stanu wolnego i nie ma dzieci. Z opinii biegłych wynika, że obecnie, w wyniku podjętego leczenia, stan zdrowia uczestnika uległ poprawie. Wykazano także, że z racji zaburzeń psychicznych uczestnikowi potrzebna jest pomoc do prowadzenia spraw majątkowych.

**Oceń sytuację prawną uczestnika.
Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.**

2. Andrzej T. miał dwóch synów Damiana T. i Tomasza T. W dniu 22 marca 2005 r. sporządził własnoręczny testament, w którym jedynym spadkobiercą ustanowił syna Damiana T. Jednocześnie zawarł w testamencie postanowienie, że jeśli Damian T. rozwiedzie się z Urszulą T., to zobowiązany będzie przenieść na rzecz Tomasza T. prawo własności nieruchomości z wybudowanym na niej domem.

Oceń ważność rozporządzeń testamentowych.

3. Małżonkowie Damian i Urszula T. pozostają w ustroju ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej. Urszula T. zaciągnęła pożyczkę w kwocie 5.000 zł. Firma X udzielająca pożyczki domaga się jej spłaty od Damiana T., gdyż tylko on pracuje i posiada nieruchomość wchodzącą w skład jego majątku osobistego. Damian T. odmawia spłaty.

**Czy będzie on odpowiadał za zaciągnięty przez żonę kredyt?
Na podstawie dodatkowych założeń przyjmij ustalenia faktyczne
najkorzystniejsze dla Damiana T.**

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 5

1. Magdalena A. zawarła z Pawłem P. w zwykłej formie pisemnej przedwstępną umowę sprzedaży nieruchomości. W pozwie skierowanym przeciwko Pawłowi P., Magdalena A. domaga się nakazania pozwanemu przeniesienia na nią własności nieruchomości i wskazuje, iż pozwany, wbrew treści umowy, odmawia przeniesienia własności. Pozwany wniosł o oddalenie powództwa, zarzucając nieważność umowy przedwstępnej z uwagi na brak formy aktu notarialnego. Ponadto oświadczył, że uchyla się od skutków prawnych złożonego oświadczenia woli w oparciu o art. 82 k.c. i 84 k.c.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

Proszę ocenić sytuację prawną stron pod kątem przysługujących im roszczeń.

2. Spadkodawczyni Renata K. sporządziła testamenty własnoręczne na rzecz syna Roberta K. z dnia 05.07.2008 r., z dnia 13.05.2010 r. i z dnia 15.02.2015 r. oraz testament sporządzony w dniu 28.11.2014 r. przed wójtem gminy, w obecności dwóch świadków, na rzecz bratanka Marka S. Testament z dnia 15.02.2015 r. został sporządzony w ten sposób, że spadkodawczyni pod testamentem własnoręcznym z dnia 13.05.2010 r. złożyła swój podpis i zaopatrzyła go datą. W końcu w dniu 30.04.2015 r. sporządziła wspólnie z mężem testament własnoręczny na rzecz Roberta K.

Zaproponuj treść postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po Renacie K. i uzasadnij je.

3. Tomasz B. sprzedał samochód osobowy marki Maserati Quattroporte rocznik 2012 r., który stanowił składnik majątku wspólnego. Żona Tomasza B. wniosła o ustalenie, że umowa jest nieważna, albowiem przekracza zakres zwykłego zarządu majątkiem wspólnym, ewentualnie o ustalenie, że umowa jest bezskuteczna, gdyż nie wyraziła zgody na sprzedaż tego pojazdu.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 6

1. W dniu 10 marca 2015 r. Teresa Z. wytoczyła powództwo przeciwko Marianowi Z. o ustalenie nieważności umowy sprzedaży zawartej w dniu 7 grudnia 2013 r., mocą której powódka przeniosła na pozwanego własność nieruchomości zabudowanej o powierzchni 0,13 ha położonej w B. Powódka podniosła, że zawarła umowę pod wpływem błędu, a jej błąd polegał na przekonaniu, że jej brat Marian Z. wywiąże się z nieoficjalnej umowy zawartej w listopadzie 2013 r. i zapewni ich matce mieszkanie w domu znajdującym się na objętej sporem działce. To właśnie przekonanie skłoniło Teresę Z. do zawarcia umowy w dniu 7 grudnia 2013 r. Tymczasem przekonanie to okazało się nieuzasadnione, a ze strony Mariana Z. spotkał ją zawód, gdyż w dniu 30 marca 2014 r. poinformował ją, że nie zapewni matce wspomnianego mieszkania. Na rozprawie w dniu 31 marca 2015 r. pozwany wniosł o oddalenie powództwa podając, iż powódka nie zawarła umowy pod wpływem błędu. Ponadto wskazał, iż powódka nie złożyła na piśmie oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

2. Mateusz K., po dowiedzeniu się, że jego zamężna córka jest w ciąży, w dniu 15.10.2014 r. oświadczył jej, że daruje swojemu jeszcze nienarodzonemu wnukowi kwotę 50.000 zł na potrzeby związane z jego przyszłym kształceniem. Dziecko urodziło się 20.05.2015 r., ale po tygodniu zmarło.

Czy darowizna była skuteczna i czy kwota 50.000 zł wejdzie do spadku po zmarłym dziecku?

Proszę omówić istotę darowizny połączonej z poleceniem.

3. Po zawarciu małżeństwa wyznaniowego przez Zbigniewa C. i Marię K. oraz sporządzeniu aktu małżeństwa, wystąpiły wątpliwości co do płci Zbigniewa C. W tej sytuacji prokurator wystąpił z powództwem o ustalenie nieistnienia małżeństwa. Zbigniew C. wniosł o oddalenie powództwa, zarzucając sprzeczność przepisów prawa polskiego z dyrektywami unijnymi, zakazującymi dyskryminacji z uwagi na płeć i orientację seksualną. Ponadto zarzucił brak legitymacji czynnej prokuratora.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

Proszę omówić przesłanki i skutki wyroku ustalającego nieistnienie małżeństwa, porównując je z przesłankami i skutkami wyroku unieważniającego małżeństwo.

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 7

1. Strony zawarły pisemne porozumienie, na mocy którego Leszek S. sprzeda Janowi P. nieruchomość za ustaloną w tym porozumieniu cenę. Jednak wobec faktu, że żadna ze stron nie chciała ujawniać faktu przepływu tych środków finansowych, umówiono się, że przeniesienie własności tej nieruchomości nastąpi nie w formie sprzedaży, lecz w formie darowizny. Taką też umowę zawarły przed notariuszem, choć faktycznie wolą stron wyrażoną w porozumieniu była umowa sprzedaży. Po sporządzeniu aktu notarialnego Jan P. odmówił zapłaty. W tej sytuacji Leszek S. wniósł powództwo o zapłatę tej należności.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

2. Andrzej K. miał dwóch synów: Marka i Karola K. Umową z dnia 11 maja 2003 r. Andrzej K. podarował synowi Markowi K. fortepian. Andrzej K. zmarł 21 października 2003 r., a Karol K. zmarł 5 stycznia 2014 r. W dniu 3 czerwca 2014 r. syn Karola K., Lesław K., wniósł o ustalenie, że umowa z dnia 11 maja 2003 r. jest nieważna. Sąd ustalił, iż Andrzej K. od 2000 r. chorował na miażdżycę mózgu. Od stycznia 2002 r. podawano mu morfinę. Pozwany Marek K. podniósł zarzut przedawnienia.

Czy powództwo zasługuje na uwzględnienie?

3. Piotr T. w ramach majątku wspólnego prowadzi na własny rachunek przedsiębiorstwo transportowe. W dniu 13 lipca 2015 r., pomimo sprzeciwu żony, sprzedał dwa czteroletnie tiry.

Czy umowa sprzedaży jest ważna?

Czy umowa ta byłaby ważna, gdyby została zawarta przed dniem 20.01.2005 r.?

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 8

1. Strony zawarły w dniu 19 października 2014 r. umowę w formie aktu notarialnego nazwaną darowizną. Przedmiotem darowizny na rzecz pozwanych była zabudowana nieruchomość położona w P. Z dnia 19 października 2014 r. pochodzi też podpisany przez pozwanych dokument, obejmujący ich oświadczenie spisane przez powódkę, w którym zobowiązali się zapłacić powódce w okresie jednego roku sumę 50.000 zł, w dwóch ratach. Przed zawarciem notarialnej umowy pozwani wręczyli powódce 10.000 zł. Sąd uznał darowiznę nieruchomości, o którą toczy się spór, za pozorną czynność ukrywającą sprzedaż tej nieruchomości. W konsekwencji ocenił pierwszą z tych umów (darowiznę nieruchomości) jako nieważną, drugą natomiast (sprzedaż nieruchomości) uznał za ważną.

Czy rozstrzygnięcie sądu jest prawidłowe?

Oceń stanowiska stron. Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

2. Paweł W. złożył do sądu rejonowego wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po swoich rodzicach: Annie W. i Piotrze W., zmarłych (odpowiednio): 1 czerwca 2012 r. i 3 marca 2014 r. Do wniosku dołączył własnoręczny testament z dnia 12 grudnia 2011 r., sporządzony i podpisany przez oboje spadkodawców, w którym do całości spadku powołują oni swoje dzieci: syna Pawła i córkę Joannę, w częściach równych.

Jakie rozstrzygnięcie winien wydać sąd?

3. Należność z tytułu niespłaconych pożyczek w kwocie 1.000 zł oraz 10.000 zł Andrzej C. zamierza egzekwować z majątku wspólnego małżonków K. oraz z ich majątków osobistych. Anna K. nie zgadza się na to podnosząc, że umowę zawarł jej mąż Grzegorz K., a ona się temu sprzeciwiała. Pierwsza pożyczka udzielona została na poczet spłaty zadłużenia małżonków K. w spółdzielni mieszkaniowej z tytułu opłat czynszowych za zajmowane mieszkanie, a druga na poczet działalności gospodarczej prowadzonej przez Grzegorza K. w ramach majątku wspólnego.

Oceń sytuację prawną Andrzeja C.

Z jakiego majątku Anny i Grzegorza K. Andrzej C. będzie mógł dochodzić zaspokojenia swoich wierzytelności?

Jakie czynności procesowe powinien podjąć Andrzej C. w tym celu?

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 9

1. Prokurator Okręgowy w P. wystąpił o ubezwłasnowolnienie częściowe Anny D. z powodu zaburzeń psychicznych przejawiających się w ponadprzeciętnym pieniactwie. W sprawach sądowych jest ona obciążana wysokimi kosztami procesu ze szkodą dla posiadanego majątku, z którego koszty te są egzekwowane. Po prawomocnym oddaleniu tego wniosku, Anna D. wniosła powództwo przeciwko Prokuratorowi Okręgowemu w P. o ochronę dóbr osobistych podnosząc, iż wniesienie wniosku o ubezwłasnowolnienie odbiera jako osobistą szzykanę, w celu poniżenia jej w oczach opinii publicznej. Prokurator Okręgowy w P. wniósł o oddalenie powództwa podnosząc, że powodem wniesienia wniosku o ubezwłasnowolnienie było jedynie dobro uczestniczek.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

Proszę omówić przesłanki roszczenia o ochronę dóbr osobistych.

2. Wnioskodawca Marek C. wniósł o stwierdzenie, że spadek po jego ojcu zmarłym 16 września 2014 r. nabyli synowie spadkodawcy, to jest on i jego brat Jan C., po połowie. Na rozprawę stawiała się córka Jana C. - Magda C. wnosząc o stwierdzenie, że to ona nabyła spadek po dziadku na podstawie testamentu. Okazała adresowany do niej list z daty 11 września 2014 r., w którym poza relacją z pobytu w szpitalu i wspomnieniami, zawarte zostało stwierdzenie, że wszystko co ma, zapisuje jedynej wnuczce. List został podpisany słowem „Dziadek”. Wnioskodawca podniósł, że przedłożony list nie może być uznany za testament.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

3. Matylda S. postanowiła sprzedać należącą do majątku wspólnego małżonków działkę budowlaną, by uzyskane pieniądze przeznaczyć na kupno mieszkania dla pełnoletniej córki, która podjęła pracę w innej miejscowości. Antoni S. nie zgadza się na sprzedaż działki, albowiem w pierwotnych planach mieli podarować tę działkę córce i przyszłemu zięciowi, by na niej, niedaleko od nich, wybudowali dom.

Czy Matylda S. może w tej sprawie zwrócić się do sądu?

Proszę omówić zasady zarządu majątkiem wspólnym.

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 10

1. W toku procesu pełnomocnik Marka T., w sprawie z powództwa Anny K. przeciwko Markowi T. o zapłatę, złożył pismo procesowe, w którym podał, iż powódka jest notoryczną oszustką, w przeszłości trudniła się procederem nierządu i żądanie zapłaty kwoty 150.000 zł z tytułu rozliczenia rzekomego konkubinatu jest nieuzasadnione. Obecnie Anna K., w wytoczonej przez siebie sprawie przeciwko adwokatowi Marka T., domaga się od tego adwokata przeproszenia jej, a nadto zasądzenia od pozwanego na jej rzecz zadośćuczynienia w kwocie 100.000 zł za naruszenie jej dóbr osobistych w piśmie procesowym. Pozwany adwokat wniosł o oddalenie powództwa. Zarzucił, iż zawarte w piśmie procesowym stwierdzenia miały wykazać niewiarygodność twierdzeń powódki, poprzez scharakteryzowanie jej sylwetki.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

Proszę omówić przesłanki roszczenia o ochronę dóbr osobistych.

2. Adam T. wydziedziczył w testamencie swojego brata – Rafała T., wskazując jako przyczynę wydziedziczenia fakt, że postępował on uporczywie w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego, gdyż sprzeniewierzył pieniądze podopiecznego jako jego opiekun prawny. Rafał T., który został uniewinniony przez sąd karny, przed upływem trzech lat od ogłoszenia testamentu wystąpił przeciwko spadkobiercom Adama T. o zachówek.

Jakie rozstrzygnięcie powinien wydać sąd?

3. Robert M., pozostający w związku małżeńskim z Anną M., prowadzi nowocześnie wyposażony warsztat samochodowy, stanowiący przedmiot majątku wspólnego (wspólność ustawowa). Jednakże ta działalność gospodarcza nie przynosi dochodu z powodu nadużywania alkoholu przez Roberta M. Ponadto zalega on z płatnością alimentów na rzecz małoletniego dziecka z pozamałżeńskiego związku. Małżonkowie posiadają znaczny majątek w postaci wartościowych nieruchomości, ale Anna M. kategorycznie odmówiła spłaty tego zadłużenia męża środkami z majątku wspólnego.

Z jakiego majątku na podstawie wyroku zasądzającego alimenty wierzyciel alimentacyjny może prowadzić egzekucję przeciwko Robertowi M.?

Jakie roszczenie służy wierzycielowi alimentacyjnemu w wypadku ewentualnej bezskutecznej egzekucji?

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 11

1. Anatol C. domagał się ochrony swoich dóbr osobistych w postaci czci i dobrego imienia, które pozwani mieli naruszyć składając w postępowaniu karnym - w charakterze świadków - zniesławiające go zeznania. Pozwani wnieśli o oddalenie powództwa zarzucając, że powód nie udowodnił, by ich zachowanie naruszało dobra osobiste powoda, gdyż ich zeznania są zgodne z prawdą, ani też, by ich zachowanie było bezprawne.

Odnieś się do argumentacji stron.

Na podstawie ewentualnych dodatkowych założeń zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

2. W sprawie o stwierdzenie nabycia spadku, uczestnik zakwestionował ważność testamentu ustnego spadkodawcy podnosząc, że jeden z trzech świadków ostatniej woli spadkodawcy - Adrian K. - jest wieloletnim konkubentem osoby, dla której testator przewidział zapis w postaci samochodu Ford Fiesta.

Oceń wpływ podniesionego zarzutu (zakładając, że jest on prawdziwy) na rozstrzygnięcie sądu.

3. Anna P. i Marek P. przed zawarciem związku małżeńskiego zawarli umowę o ustanowienie rozdzielności majątkowej z wyrównaniem dorobków. Marek P. uzyskiwał wysokie dochody ze swojego majątku i zazwyczaj część z nich przeznacział na inwestycje. M.in. po zawarciu małżeństwa z dochodów tych zakupił pierwszą nieruchomość. Drugą nieruchomość zakupił po orzeczeniu separacji stron, przy czym zakupu tego dokonał wspólnie z żoną, która dołożyła 1/2 ceny ze swoich oszczędności, albowiem w przyszłości miała to być działka dla córki stron. Natomiast trzecią nieruchomość Marek P. zakupił po prawomocnym zniesieniu separacji. Pomędzy małżonkami powstał spór co do stanu prawnego tych nieruchomości.

Wyjaśnij stan prawny tych nieruchomości.

Jakie potencjalne uprawnienia posiada Anna P. do tych nieruchomości obecnie, bądź w przyszłości w wypadku ewentualnego rozwiązania małżeństwa stron?

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 12

1. Powódka Joanna S. dochodziła od Renaty C. - kuratora sądowego - zadośćuczynienia w kwocie 30.000 zł za naruszenie jej dóbr osobistych poprzez sporządzenie wywiadu osobopoznawczego na użytek toczącego się przeciwko powódce postępowania karnego, w którym zawarła dane ją szkalujące. Kurator ujawniła bowiem konflikty Joanny S. z ojcem i macochą w dzieciństwie, fakt leczenia psychiatrycznego, oddanie dzieci przez powódkę do domu dziecka, trzy nieudane małżeństwa, konflikty w pracy oraz z kolejnym konkubentem i generalnie negatywnie scharakteryzowała osobę Joanny S. Pozwana wniosła o oddalenie powództwa. Zarzuciła, iż starała się rzetelnie sporządzić wywiad i zawarła w nim wszelkie pozyskane z różnych źródeł informacje.

Zaproponuj orzeczenie i uzasadnij je.

2. Marek C. w testamencie z dnia 15 marca 2014 r. powołał do całości spadku Annę C. oraz ustanowił zapis w kwocie 25.000 zł na rzecz Damiana C. W dniu 31 grudnia 2014 r. sporządził nowy testament, w którym do całości spadku powołał Tomasza D. Spadkodawca zmarł 4 lutego 2015 roku. Damian C. wystąpił z pozwem przeciwko Tomaszowi D. o zapłatę kwoty 25.000 zł. Pozwany broni się argumentem, że w testamencie z dnia 31 grudnia 2014 r. nie został obciążony obowiązkiem wykonania zapisu, a testament z 15 marca 2014 r. został przez spadkodawcę odwołany.

Dokonaj analizy podniesionych argumentów i rozstrzygnij spór.

3. Jacek T. wniósł o solidarne zasądzenie od małżonków Anny i Macieja P. kwoty 2.000 zł z tytułu spłaty pożyczki udzielonej Annie P. w dniu 20 czerwca 2014 r. na spłatę zaległości czynszowych w spółdzielni mieszkaniowej. Pozwana uznała powództwo. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Podniósł, iż umowę z powodem, bez jego wiedzy, zawarła wyłącznie pozwana, a poza tym na mocy wyroku sądowego z dnia 4 marca 2013 r. pozostaje z żoną w rozdzielności majątkowej.

Czy powództwo jest zasadne?

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 13

1. Powódka Anna T., lat 70, w pozwie z maja 2015 r. domagała się unieważnienia umowy sprzedaży nieruchomości lokalowej, której była właścicielką. Uzasadniając swoje żądanie podała, że w związku z trudną sytuacją finansową była zmuszona zaciągnąć pożyczkę u pozwanego Jakuba P. Dla zabezpieczenia spłaty pożyczki powódka przekazała pozwanemu mieszkanie, a pozwany zapewnił, że po spłacie zobowiązania przeniesie z powrotem na pozwaną jego własność. Umowa sprzedaży została zawarta w dniu 5 lipca 2013 r. W ocenie powódki akt ten jest dotknięty nieważnością, ponieważ działała ona pod wpływem presji spowodowanej trudną sytuacją finansową oraz została wprowadzona w błąd przez pozwanego, który wykorzystując przymusowe położenie powódki doprowadził ją do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Obecnie pozwany nie tylko domaga się od powódki opłat czynszowych, ale wręcz jej eksmisji, nie godzi się także na przyjęcie kwoty pożyczki. Pozwany wyraża jedynie zgodę na sprzedaż lokalu, ale nie za kwotę, którą powódka otrzymała tytułem pożyczki, ale trzykrotnie wyższą.
W odpowiedzi na pozew pozwany domagał się oddalenia powództwa. Przyznał, że w dniu 5 lipca 2013 r. pomiędzy stronami została zawarta umowa, na podstawie której nabył od powódki opisany wyżej lokal mieszkalny. Podniósł, że treść obu umów była powódce znana, a sam akt notarialny spełniał wszelkie wymogi ustawowe. Pozwany zaprzeczył twierdzeniom pozwu, iż strony zawarły także umowę pożyczki oraz zarzucił, że powódka w ogóle nie podała na czym miało polegać wprowadzenie w błąd, a niezależnie od tego stwierdził, że jej ewentualne roszczenie z tego tytułu wygasło.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

2. Spadkodawca Andrzej N. testamentem z 14.08.2009 r. powołał do całości spadku Marka K., a w dniu 31.03.2012 r. zawarł z Magdaleną P. umowę dożywocia, przenosząc - w zamian za stosowne świadczenia - na Magdalenę P. własność działki zabudowanej domem. W dacie otwarcia spadku (30.11.2014 r.) majątek Andrzeja N. ograniczał się do oszczędności w kwocie 5.000 zł oraz rzeczy osobistych. Syn Andrzeja N. - Piotr N - który opuścił zakład karny i nie ma środków do życia, chciałby uzyskać zachówek po ojcu.

Wobec kogo syn Andrzej N. powinien skierować pozew o zapłatę?

3. Radosław O. uznał dziecko w dniu 12 marca 2014 r. przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego. W dniu 1 czerwca 2015 roku dowiedział się, że matka dziecka od 2012 r. pozostaje w związku małżeńskim, a powództwo o zaprzeczenie ojcostwa nie zostało wytoczone.

Czy uznanie ojcostwa jest skuteczne?

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 14

1. Pozwem z dnia 18 października 2014 r. Halina T. domagała się ustalenia, że notarialna umowa sprzedaży działki o powierzchni 6 arów, zawarta przez nią dnia 4 sierpnia 2013 r. z Wandą O., jako sprzedawcą, jest nieważna. Powódka powołała się przy tym na swoje oświadczenie z dnia 20 września 2014 r. o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli, złożonego przy zawarciu tej umowy, z powodu błędu. Sąd ustalił, iż pozwana, będąc właścicielką 7 ha gruntu rolnego VI klasy, położonego w atrakcyjnej pod względem rekreacyjnym okolicy, nad brzegiem jeziora, dokonała jego podziału geodezyjnego na ponad dwadzieścia kilkunastu działek i wystąpiła w 2011 r. o zmianę ich przeznaczenia na cele zabudowy rekreacyjnej. Rozpatrzenie tego wniosku opóźniało się w związku z opracowywaniem planu zagospodarowania przestrzennego całego otoczenia jeziora, wobec czego pozwana w 2013 r. przystąpiła do sprzedaży działek. W zawartej między stronami umowie sprzedaży stwierdzono, iż działka stanowi grunt rolny. W lutym 2014 roku okazało się, iż nie nastąpi zmiana przeznaczenia terenu, na którym usytuowana jest przedmiotowa działka.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

2. Postanowieniem z dnia 7 maja 2015 r. sąd stwierdził nabycie spadku po Marii K. na rzecz jej synów: A, B i C. Spadek był obciążony długiem w kwocie 15.000 zł, który spłacił w dniu 14 lipca 2015 r. spadkobierca A. Następnego dnia A, w pozwie skierowanym przeciwko B i C, domagał się zasądzenia od nich solidarnie kwoty 10.000 zł.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

3. Teresa i Jan S. złożyli przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego jednoczesne zgodne oświadczenia o zawarciu związku małżeńskiego. Po sporządzeniu aktu małżeństwa pojawiły się wątpliwości co do płci Jana S. W tej sytuacji prokurator wystąpił z powództwem o ustalenie nieistnienia małżeństwa. Jan S. wniósł o oddalenie powództwa, zarzucając sprzeczność przepisów prawa polskiego z dyrektywami unijnymi, zakazującymi dyskryminacji z uwagi na płeć i orientację seksualną. Teresa S. poparła stanowisko męża.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 15

1. Pozwem z dnia 18 października 2014 r. Halina T. domagała się ustalenia, że notarialna umowa z dnia 4 sierpnia 2013 r. sprzedaży działki o powierzchni 6 arów, zawarta przez nią z Wandą O., jako sprzedawcą, jest nieważna. Powódka powołała się przy tym na swoje oświadczenie z dnia 20 września 2014 r. o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli, złożonego przy zawarciu tej umowy, z powodu błędu. Sąd ustalił, iż pozwana, będąc właścicielką 7 ha gruntu rolnego VI klasy, położonego w atrakcyjnej pod względem rekreacyjnym okolicy, nad brzegiem jeziora, dokonała jego podziału geodezyjnego na ponad dwadzieścia kilkumrowych działek i wystąpiła w 2011 r. o zmianę ich przeznaczenia na cele zabudowy rekreacyjnej. W lutym 2013 roku okazało się, iż nie nastąpi zmiana przeznaczenia terenu, na którym usytuowana jest przedmiotowa działka, jednakże o fakcie tym pozwana nie poinformowała powódki, zapewniając ją natomiast, że postępowanie o przekwalifikowanie jest jeszcze w toku.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

2. Janusz K. wydziedziczył w testamencie swoją córkę Monikę K., wskazując tam równocześnie przyczynę wydziedziczenia, która - co udowodniono - nie była prawdziwa.

Czy Monika K. w tej sytuacji dziedziczy po swoim ojcu?

3. Wyrokiem z dnia 21 listopada 2014 r. sąd okręgowy rozwiązał małżeństwo przez rozwód z winy obojga stron. Równocześnie powierzył powódce wykonywanie władzy rodzicielskiej nad wspólnym małoletnim dzieckiem stron. Ponadto orzekł o kontaktach pozwanego z dzieckiem oraz zobowiązał go do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania dziecka w kwocie po 1000 zł miesięcznie. Od niniejszego wyroku apelację wniósł pozwany, jednak jedynie w zakresie wysokości obciążenia go kosztami utrzymania dziecka ponad kwotę 600 zł miesięcznie. W toku rozprawy apelacyjnej profesjonalni pełnomocnicy stron zgodnie oświadczyli, że strony, mając na względzie dobro małoletniego dziecka, pogodziły się i chcą wycofania sprawy rozwodowej. Dlatego też powódka cofa pozew za zgodą pozwanego.

Oceń sytuację prawną stron w kontekście zasady integralności wyroku rozwodowego.

Jakie orzeczenie powinien wydać sąd w tej sprawie?

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 16

1. W dniu 20 stycznia 2014 r. małżonkowie Roman i Iwona T. zawarli umowę przedwstępną z Magdą A., której celem było zawarcie do dnia 30 października 2014 r. umowy przyrzeczonej zakupu mieszkania Magdy A. Przy zawarciu umowy małżonkowie wręczyli zadatek w kwocie 10.000 zł. Poinformowali także Magdę A., że zawarcie umowy przyrzeczonej będzie możliwe tylko w wypadku znalezienia nabywcy na ich dotychczasowy lokal, gdyż tylko wtedy uzyskają środki na zakup. Mimo poszukiwań podjętych osobiście, przez ogłoszenia w gazetach oraz przez biuro pośrednictwa, Roman i Iwona T. nie zdołali sprzedać swojego lokalu i w efekcie nie przystąpili do umowy przyrzeczonej. Po upływie terminu zwrócili się o zwrot zadatku, ale bezskutecznie. Wystąpili zatem z pozwem przeciwko Magdzie A. o zapłatę 10.000 zł.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

Proszę omówić znaczenie prawne zastrzeżenia umownego warunku.

2. Józef P., legitymujący się stwierdzeniem nabycia spadku po swojej matce, wystąpił przeciwko Karolowi T. (przyrodniemu bratu) z pozwem o zachowek. Wskazał, że pozwany nabył w całości, na podstawie testamentu, spadek po swoim ojcu, a mężu matki powoda. Ojciec Karola T. zmarł a matka Józefa P. nie otrzymała należnego jej po mężu zachowku i zmarła przed wytoczeniem powództwa o zapłatę należnej z tego tytułu kwoty. Pozwany Karol T., wnosząc o oddalenie powództwa argumentował, iż matka powoda była niegodna dziedziczenia, bowiem porzuciła swojego męża, gdy ten ciężko zachorował.

Proszę ocenić argumenty obu stron i zaproponować rozstrzygnięcie.

3. Po zawarciu małżeństwa wyznaniowego i złożeniu przez Annę P. oraz Jana S. oświadczenia woli jednoczesnego zawarcia małżeństwa podlegającego prawu polskiemu, kierownik USC odmówił sporządzenia aktu małżeństwa.

Oceń sytuację prawną nupturientów i wskaż, jakie środki prawne im służą, np.

- powództwo o: ustalenie nieistnienia, istnienia małżeństwa lub unieważnienie małżeństwa

- albo wniosek o rozstrzygnięcie, czy okoliczności przedstawione przez

Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego uzasadniają odmowę dokonania czynności.

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 17

1. Małoletni, nie mogąc osobiście kupić alkoholu w sklepie, wręczył osobie pełnoletniej kwotę odpowiadającą cenie alkoholu oraz poprosił o zakup alkoholu, co ta osoba uczyniła i następnie przekazała zakupiony alkohol małoletniemu. Dostrzegłszy całą sytuację, sprzedawca zażądał zwrotu alkoholu, czemu sprzeciwił się pełnoletni podnosząc, że zapłacił za towar.

Dokonaj oceny stanowiska stron i oceń skutki prawne dokonanych czynności.

2. Prawomocnym postanowieniem z dnia 6 marca 2015 r. sąd stwierdził nabycie spadku po Antonim Z. przez jego synów Pawła i Romana Z. po ½ części, na podstawie ustawy. W dniu 10 lipca 2015 r. do Pawła Z. dotarł własnoręczny list ojca, nadesłany przez pocztę z odnalezioną partii zagubionych przesyłek, w którym ojciec informuje go o złym stanie zdrowia i przeznacza mu swój cały majątek.

Jakie kroki prawne może podjąć Paweł Z. w opisanej sytuacji ?

Jakie ewentualne roszczenia służą Romanowi Z., mając na uwadze kroki prawne, które może podjąć Paweł Z. ?

3. Małżonkowie Anna i Paweł P. bardzo pragnęli mieć dziecko. Niestety, po upływie 5 lat od zawarcia związku, pomimo podjętego leczenia, nie doczekali się potomstwa. W tej sytuacji Anna P. przedstawiła mężowi propozycję rozwiązania ich problemu w ten sposób, że albo podejmą decyzję o leczeniu niepłodności stosując procedury lecznicze takie jak zapłodnienie pozaustrojowe in vitro, albo też adoptują dziecko, na co nie chciał zgodzić się Paweł P. Swoje stanowisko uzasadniał m.in. prezentowanym przez siebie światopoglądem. W związku z tym, nie widząc możliwości dalszego pożycia z mężem, Anna P. w czerwcu 2014 r. wyprowadziła się, a w styczniu 2015 r. związała się z innym mężczyzną, z którym zamierza założyć rodzinę. Dlatego w dniu 9 marca 2015 r. wniosła o rozwiązanie przez rozwód jej małżeństwa zawartego w dniu 3 kwietnia 2010 r. z Pawłem P. z wyłącznej winy pozwanego. Pozwany wniosł o oddalenie powództwa podkreślając, iż nadal kocha żonę. W czerwcu 2015 r. uległ on wypadkowi samochodowemu i aktualnie wymaga opieki.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

Wskaż zakres kognicji sądu w sprawie o rozwód.

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 18

1. Anna W. wniosła powództwo przeciwko Janowi T. o ochronę dóbr osobistych. W uzasadnieniu zakwestionowała trafność opinii psychiatrycznej wydanej w innej sprawie, gdzie była stroną, a pozwany biegłym. Podkreśliła, że sformułowania i konkluzje biegłego o występujących u niej jakoby zaburzeniach psychicznych naruszają jej dobre imię, uwłaczając jej czci tym bardziej, że opinia kolejnego biegłego wykluczyła występowanie u niej tego typu zaburzeń. Wobec bezprawności zachowania pozwanego wniosła o przeproszenie jej listowne i załączenie tego listu do akt sprawy, w której wydano opinię, i odczytanie go na kolejnym terminie rozprawy. Nadto domagała się zasądzenia na jej rzecz kwoty 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa, uznając je za oczywiście bezzasadne.

**Odnieś się do argumentów stron.
Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.**

2. Notariusz Marta K. odmówiła dokonania czynności notarialnej, polegającej na sporządzeniu testamentu zawierającego m.in. zapis windykacyjny spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, które wchodzi w skład majątku wspólnego Andrzeja S. i jego żony Kamili S. Andrzej S. wniósł zażalenie do Sądu Okręgowego na odmowę dokonania czynności notarialnej.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

3. Wyrokiem z dnia 13 lipca 2015 r. Sąd Okręgowy rozwiązał małżeństwo stron przez rozwód z winy pozwanego, nie uwzględniając jednak wniosku powódki o eksmisję pozwanego z mieszkania oraz wniosku pozwanego o eksmisję powódki z mieszkania. Orzekł natomiast o sposobie korzystania z mieszkania. Apelację wniosła zarówno powódka, jak i pozwany. Pozwany domagał się eksmisji powódki, powołując się na fakt, że mieszkanie stanowi jego majątek osobisty. Ponadto zarzucił on, iż orzeczenie o sposobie korzystania z mieszkania było niedopuszczalne, skoro w chwili wyrokowania powódka nie zajmowała już lokalu. Powódka wniosła o orzeczenie eksmisji pozwanego podnosząc, iż pozwany nadużywał alkoholu, wszczynał awantury oraz, że z tego powodu zmuszona była w trakcie trwania procesu do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania, mającego służyć do zaspokajania potrzeb rodziny.

**Czy rozstrzygnięcie sprawy jest prawidłowe?
Uzasadnij swoje stanowisko.**

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 19

1. Pomędzy Markiem P. i Wacławem T. została zawarta w dniu 26 listopada 2014 r., w formie aktu notarialnego, umowa (nazwana „warunkową”) sprzedaży nieruchomości położonej w K. - pod warunkiem, że prezydent miasta K. nie wykona prawa pierwokupu. Umowa ostateczna przenosząca własność nieruchomości nie została przez strony zawarta, choć prezydent miasta nie skorzystał z prawa pierwokupu. Marek P. oświadczył, że umowa z dnia 26 listopada 2014 r. jest nieważna, albowiem własność nieruchomości nie może być przeniesiona pod warunkiem ani z zastrzeżeniem terminu. Jednak faktyczną przyczyną odmowy Marka P. zawarcia umowy rzeczowej był zamiar sprzedaży przedmiotowej nieruchomości kolejnemu nabywcy z tym, że za wyższą cenę.

**Omów sytuację prawną stron.
Jakie roszczenia służą Wacławowi T.?**

2. Spadkodawca pozostawił jako spadkobierców ustawowych żonę, syna i dwie córki. Następnie zmarła jedna z córek, bezdzietna panna. Po niej zmarł syn spadkodawcy, pozostawiając po sobie żonę i dwoje dzieci.

Kto i w jakich częściach dziedziczy z ustawy spadek po w/w zmarłych?

3. Piotr T. w okresie koncepcyjnym utrzymywał stosunki seksualne z Matyldą K., która 10 grudnia 2014 r. urodziła dziecko. 10 stycznia 2015 r. Piotr T. uznał dziecko za swoje. Z uwagi na poważną chorobę dziecka, w maju 2015 r., w klinice hematologii, przeprowadzono szczegółowe badania krwi, które wykazały, że cechy krwi dziecka wykluczają możliwość ojcostwa Piotra T. W tej sytuacji Piotr T., dnia 15 lipca 2015 r., udał się do Biura Porad Prawnych „Kompetencja”, gdzie pouczono go, że zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego mężczyzna, który uznał dziecko, nie może żądać unieważnienia uznania na tej tylko podstawie, że ujawnione później cechy krwi wyłączają możliwość jego ojcostwa, a ponadto wskazano, że roszczenie to wygasło, z uwagi na upływ okresu sześciu miesięcy od dnia uznania. W tej sytuacji doradzono mu wniesienie powództwa o zaprzeczenie ojcostwa.

**Oceń trafność udzielonej porady prawnej.
Proszę omówić sposoby ustalenia ojcostwa.**

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 20

1. W dniu 20 kwietnia 2012 r. Andrzej P. oznajmił Markowi T., że jest w bardzo trudnej sytuacji materialnej i popełni samobójstwo, jeżeli Marek T. nie zrzeknie się roszczenia o zwrot pożyczonej kwoty 20.000 zł. W tym samym dniu Marek T. złożył oświadczenie na piśmie, że zrzeka się części tego roszczenia, tj. kwoty 10.000 zł. W dniu 10 marca 2013 r. Anna T., na podstawie pełnomocnictwa rodzajowego, w imieniu swojego ojca Marka T., uchyliła się od skutków oświadczenia woli z dnia 20 kwietnia 2012 r. oświadczaając, iż Marek T. złożył to oświadczenie pod wpływem groźby. Marek T. zmarł 22 lipca 2014 r. Pozwem z dnia 15 marca 2015 r. Anna T., jako jeden ze spadkobierców Marka T., wniosła o ustalenie, iż czynność prawna z dnia 20 kwietnia 2012 r. jest nieważna.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

Proszę omówić na wybranych przykładach skutki oświadczenia woli złożonego przez osobę, która z jakichkolwiek powodów znajdowała się w stanie wyłączającym świadome wyrażenie woli - na gruncie przepisów prawa spadkowego i rodzinnego.

2. Jerzy D. w testamencie własnoręcznym oświadczył, że wszystko co ma, zapisuje żonie. Jednocześnie polecił, aby żona przekazała własność nieruchomości z wybudowanym na niej domem na cele charytatywne, o ile żaden z jego synów do ukończenia przez nich 40 – tego roku życia nie zawrze związku małżeńskiego. Jednocześnie polecił, aby żona przekazała ten składnik majątku temu synowi, który pierwszy zawrze związek małżeński. W postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku po Jerzym D. bierze udział wdowa oraz dwoje dzieci spadkodawcy. W toku tego postępowania Damian D., młodszy syn spadkodawcy, zakwestionował ważność testamentu z uwagi na zastrzeżenie warunku, bez którego ojciec nie sporządziłby takiego testamentu i wniósł o stwierdzenie nabycia spadku na podstawie ustawy. Ponadto zakwestionował dopuszczalność takiego zapisu z zasadami współżycia społecznego, albowiem jego starszy brat Tomasz D., po ujawnieniu treści testamentu, niezwłocznie oświadczył się swojej partnerce.

Czy testament jest ważny?

Proszę omówić dopuszczalność zastrzeżenia warunku przy sporządzaniu testamentu.

3. W dniu 1 września 2015 r. w Krakowie przy ulicy Mosiężniczej 2 znaleziono noworodka. Dziecko zostało niezwłocznie przewiezione na badania do pobliskiego szpitala. Tego samego dnia dyrektor szpitala, w którym przebywa znaleziony noworodek, skierował do Sądu Rejonowego dla Krakowa Śródmieścia w Krakowie zawiadomienie o powyższym zdarzeniu.

Jakie czynności powinien podjąć sąd?

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 21

1. Przedsiębiorcy Adam Z. i Józef K. zawarli umowę o roboty budowlane, na mocy której Adam Z. miał zapłacić wynagrodzenie za wykonaną umowę do 15.05.2011 r. Adam Z. zapłacił dopiero 1.04.2014 r. należną kwotę 80.000 zł. W pozwie wniesionym do Sądu 10.01.2015 r. Józef K. domaga się od Adama Z. odsetek od kwoty 80.000 zł za okres od 15.05.2011 r. do 1.04.2014 r. Adam Z. wniósł o oddalenie powództwa, podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia.

Proszę rozstrzygnąć spór.

Proszę omówić zasady przedawniania się roszczeń o odsetki.

2. Rafał D. wystąpił z pozwem, wnosząc o zasądzenie od pozwanej Matyldy K. na jego rzecz kwoty 10.000 zł z tytułu zwrotu pożyczki, jaką zaciągnął u niego ojciec pozwanej. Pozwana wniosła o oddalenie powództwa wskazując, że wraz z bratem dokonała umownego działu spadku po ojcu, a w umowie określili, iż wszystkie długi spadkowe uregułuje brat.

Proszę ocenić stanowiska stron.

3. Pozwana wniosła o udzielenie zabezpieczenia przez zasądzenie od powoda, tytułem alimentów płatnych przez czas trwania procesu o rozwód, kwot po 1.000 zł miesięcznie. Powód wniósł o oddalenie tego wniosku z uwagi na brak przedmiotu zabezpieczenia, albowiem pozwana nie domaga się orzeczenia alimentów po rozwodzie. Z ostrożności procesowej, w wypadku zgłoszenia takiego żądania, dla uwzględnienia wniesionego już wniosku o udzielenie zabezpieczenia, zdaniem powoda, konieczne jest uprawdopodobnienie co najmniej braku wyłącznej winy pozwanej w rozkładzie pożycia oraz, że pozostaje w niedostatku, jak również uprawdopodobnienie interesu prawnego w zabezpieczeniu. Dlatego też niniejszy wniosek podlega oddaleniu na zasadzie art. 730¹ § 1 k.p.c.

Dokonaj oceny stanowiska powoda.

Proszę wskazać materialnoprawne podstawy roszczenia zasądzenia alimentów na rzecz małżonka co do świadczeń za okres trwania wyroku rozwodowego oraz co do świadczeń za okres po uprawomocnieniu się wyroku orzekającego rozwód.

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 22

1. Leonii P., po zmarłym mężu, pozostał używany samochód osobowy, który sprzedała Stanisławie K. za 3.000 zł. Gdy po tygodniu dowiedziała się, że taki samochód faktycznie był wart co najmniej 30.000 zł, niezwłocznie uchyliła się od skutków prawnych swojego oświadczenia woli wyjaśniając, że z braku odpowiednich wiadomości działała pod wpływem błędu co do wartości samochodu, a uwzględniając różnicę między wartością samochodu a otrzymaną ceną, czynność prawna była w istocie nieodpłatna. Stanisława K. oświadczyła, że ona także nie posiada należytej wiedzy co do właściwej wyceny samochodu, a kupiła go dla syna, który właśnie uzyskał prawo jazdy. Leonia P. wystąpiła przeciwko Stanisławie K. z powództwem o wydanie samochodu.

**Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.
Proszę omówić podstawowe wady oświadczeń woli.**

2. Spadkodawczyni pozostawiła czworo dzieci: A, B, C i D. Sporządziła własnoręczny testament, w którym częściowo rozporządziła swoim majątkiem, powołując A oraz B do połowy spadku. B został prawomocnym wyrokiem uznany za niegodnego dziedziczenia. B posiada dwoje dzieci E i F.

Proszę sporządzić projekt postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku.

3. Sąd w prawomocnym wyroku rozwodowym wydanym w styczniu 2015 r. pozbawił Jana K. władzy rodzicielskiej nad ośmioletnią córką Anną, z uwagi na jego alkoholizm i częste rażące zaniedbywanie obowiązków wobec dziecka. Anna jest bardzo przywiązana do ojca i tęskni za nim, również on pragnie utrzymywać kontakty z córką. Jan K. próbuje odwiedzać córkę, ale matka Zofia K. nie wpuszcza go do domu, powiadomiła też dyrektora szkoły, do której chodzi Anna, że nie życzy sobie kontaktów byłego męża z córką. Jan K. zwrócił się do sądu opiekuńczego o uregulowanie jego osobistych kontaktów z córką. Zofia K. wniosła o oddalenie wniosku zarzucając, że skoro w wyroku rozwodowym sąd nie uregulował tych kontaktów, to oznacza, że kontaktów tych Janowi K. nie przyznał, a to z uwagi na pozbawienie go władzy rodzicielskiej.

**Dokonaj oceny stanowiska uczestników postępowania.
Proszę wskazać obligatoryjne elementy rozstrzygnięcia w wyroku rozwodowym i w tym też kontekście odnieść się do stanowiska uczestniczki.**

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 23

1. Strony, w toku pertraktacji, ustaliły wszystkie istotne elementy umowy sprzedaży nieruchomości, jak również ustaliły termin jej zawarcia. Do zawarcia tej umowy jednak nie doszło, albowiem parę dni przed ustalonym terminem właściciel nieruchomości sprzedał ją innej osobie, za wyższą cenę. Niedoświadczony nabywca wniósł o ustalenie nieważności zawartej umowy oraz o zobowiązanie dotychczasowego właściciela do zawarcia z nim umowy, z tym, że na ustalonych wcześniej w toku pertraktacji warunkach, czym pozwany winien być związany.

**Oceń sytuację prawną stron.
Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.**

2. W sprawie z powództwa Anny K. przeciwko Marcie C. o zachówek, powódka podniosła, że na podstawie testamentu notarialnego z 14 marca 2012 r. w całości nabyła spadek po swojej matce Janinie C. Dodała jednak, że pozwana jest wnuczką spadkodawczyni, której babka darowała nieruchomość wyczerpującą cały spadek. Pozwana wniosła o oddalenie powództwa, zarzucając brak legitymacji procesowej czynnej powódki, która należy wprowadzić do kręgu osób uprawnionych do zachowku, ale jednocześnie została powołana do spadku jako spadkobierca testamentowy. W odpowiedzi powódka z kolei wskazała, że w przypadku uwzględnienia tego zarzutu, to choć nie była wydziedziczona, zostanie pozbawiona jakichkolwiek korzyści ze spadku.

**Dokonaj oceny stanowiska stron.
Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.**

3. Monika S., z uwagi na urodzenie dziecka, przerwała studia po ukończeniu III roku studiów filologii germańskiej. Po roku przerwy podjęła te studia na IV roku i wtedy wytoczyła powództwo przeciwko swojemu ojcu Janowi S. o podwyższenie alimentów na siebie z kwoty 600 zł do kwoty po 1.000 zł miesięcznie. W uzasadnieniu podniosła, że od poprzedniej sprawy alimentacyjnej wzrosły jej koszty utrzymania, również z uwagi na wydatki na dziecko. Ponadto dodała, że ostatnio jej matka straciła pracę i nie może łożyć na jej utrzymanie. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i wytoczył powództwo wzajemne, w którym wniósł o ustalenie, że jego obowiązek alimentacyjny wobec córki ustał, albowiem córka przerwała studia, a alimenty na wnuka winien płacić jego ojciec. Poza tym stwierdził, iż córka może utrzymać się samodzielnie, gdyż uzyskuje już dochody z tłumaczenia dokumentów na zlecenie prywatnych firm. Ponadto dodał, że on zarabia jedynie 2.600 zł miesięcznie i alimentowanie córki jest dla niego zbyt uciążliwe, zaś córka może wystąpić o stypendium socjalne.

**Oceń sytuację prawną stron, zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.
Proszę przedstawić obowiązek alimentacyjny rodziców wobec pełnoletniego dziecka.**

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 24

1. Leszek C. zamieścił w gazecie ogłoszenie, w którym oferuje sprzedaż samochodu osobowego za kwotę 20.000 zł. Na ogłoszenie odpowiedział Karol P., proponując cenę 12.000 zł. Leszek C. oświadczył, że odpowie na tę ofertę w ciągu tygodnia. Przed upływem tego czasu do Karola P. przyszedł pełnoletni syn Leszka C., Marcin C., i oświadczył, że przysłał go ojciec, który zgadza się na sprzedaż samochodu za 13.000 zł. Karol P. przystał na to i wręczył Marcinowi C. 13.000 zł. Samochód miał otrzymać następnego dnia, po spisaniu umowy z Leszkiem C. Gdy zgłosił się po samochód, Leszek C. oświadczył, że syn miał żądać 14.000 zł, a na cenę 13.000 zł się nie zgadza, w związku z czym odmówił wydania mu auta. W pozwie Karol P., utrzymując że między nim a Leszkiem C. doszło do zawarcia umowy sprzedaży samochodu, żąda wydania samochodu.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

Proszę omówić zagadnienie składania oświadczeń woli za pośrednictwem innych osób.

2. W toku postępowania o stwierdzenie nabycia spadku po Marku S., syn spadkodawcy z pierwszego małżeństwa – Józef S. - zakwestionował skuteczność zapisu windykacyjnego dokonanego w formie aktu notarialnego przez jego ojca na rzecz dziecka drugiej żony spadkodawcy, z uwagi na fakt, że podmiotem zapisu może być jedynie krąg spadkobierców ustawowych. Ponadto zarzucił, że przedmiotem zapisu nie mogą być pieniądze i dlatego bezskuteczny jest zapis dotyczący roszczenia o wypłatę środków pieniężnych zgromadzonych przez testatora na posiadanym rachunku bankowym. Nadto zarzucił też, że przedmiotem zapisu może być rzecz lub dane prawo jedynie w całości a nie w części, a więc dokonanie zapisu udziału we własności nieruchomości jest również bezskuteczne.

Dokonaj oceny zasadności zarzutów Józefa S.

Wskaż podstawowe różnice pomiędzy zapisem zwykłym a zapisem windykacyjnym.

3. Do Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w R. zgłosili się 17 - letnia Karolina T., będąca matką 6-miesięcznej Anny P., oraz 18 - letni Jacek T., który oświadczył, że pragnie uznać dziecko, które urodziło się 2 miesiące przed zawarciem przez nich związku małżeńskiego. Na zawarcie tego związku Karolina T. uzyskała uprzednie zezwolenie sądu.

Jak winien postąpić Kierownik USC?

Proszę scharakteryzować warunki i skutki uznania dziecka.

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 25

1. Jakub M. urządził aukcję cennego obrazu i spodziewał się uzyskać kwotę 100.000 zł. Cenę wywoławczą ustalił na 75.000 zł. W toku licytacji najwyższa zaoferowana kwota wyniosła 80.000 zł. W tej sytuacji Jakub M., po wypowiedzeniu 80.000 zł po raz trzeci, oświadczył: „unieważniam aukcję”. Wojciech K., który złożył najkorzystniejszą ofertę, domaga się wydania obrazu.

Czy roszczenie zasługuje na uwzględnienie?

2. Spadkodawca Jan C. wybrał się na ważne, wcześniej umówione spotkanie biznesowe. Zdecydował się na wyjazd, mimo że czuł się źle. Rano w dniu wyjazdu przyszedli trzej wspólnicy dla omówienia szczegółów. W czasie tej narady spadkodawca skarżył się, że źle się czuje, pocił się, drżały mu ręce. Gdy rozmowa zeszła na tematy rodzinne, Jan C. wyraził obawę o przyszłość swoich dzieci i stwierdził, że powinien spisać ostatnią wolę. Treść ostatniej woli Jan C. podyktował jednemu z kolegów. Po sporządzeniu dokumentu, który został zatytułowany „Protokół z testamentu”, podpisali go trzej świadkowie oraz spadkodawca. W czasie podróży samochodem Jan C. dzwonił do żony i skarżył się, że jest mu duszno, otwierał okno, kilka razy przerywano podróż na jego prośbę. W trakcie jazdy doszło do wypadku komunikacyjnego, w wyniku którego zginął Jan C. W toku postępowania o stwierdzenie nabycia spadku po Janie C. na podstawie testamentu ustnego, uczestniczka postępowania zarzuciła nieważność testamentu powołując się na to, że nie zachodziła obawa rychłej śmierci, a ponadto, że zgon nie był związany z obawą rychłej śmierci wyrażaną przez spadkodawcę.

Proszę ocenić zarzut nieważności testamentu.

3. Marta P., jako kurator absentis, wystąpiła z wnioskiem o zezwolenie na dokonanie czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem nieobecnego, polegającej na zbyciu udziału w nieruchomości, odpowiadającego wartości jednego z lokali mieszkalnych znajdujących się w budynku położonym na tej nieruchomości. Marta P. powołała się na konieczność remontu budynku i zaznaczyła, że wpływy z czynszu nie wystarczają na pokrycie związanych z tym wydatków zaznaczając, że udział ten chce nabyć do swojego majątku.

Proszę ocenić sytuację prawną związaną z planowaną czynnością i zaproponować rozstrzygnięcie.

Jakie czynności winien podjąć sąd opiekuńczy po ustaleniu, że osoba reprezentowana przez kuratora dla nieobecnego nie żyje?

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 26

1. W wyniku postępowaniu wszczętego w czerwcu 2014 r., w grudniu 2014 r. Krzysztof K. uzyskał przeciwko Janowi T. nakaz zapłaty na kwotę 50.000 zł tytułem zwrotu pożyczki udzielonej w marcu 2012 r. Jan T. zawarł związek małżeński w styczniu 2014 r. i wtedy przeniósł własność swojej nieruchomości, na której małżonkowie zamierzali rozpocząć budowę wspólnego domu, z majątku osobistego do majątku wspólnego. Wobec faktu, że egzekucja z majątku osobistego Jana T. okazała się bezskuteczna, w czerwcu 2015 r. Krzysztof K. wystąpił o nadanie klauzuli wykonalności także przeciwko Annie T., żonie Jana T., która prowadzi rozległą i dochodową działalność gospodarczą w ramach majątku wspólnego.

Proszę ocenić sytuację prawną Krzysztofa K.

Jakie środki prawne służą Krzysztofowi K. w celu wyegzekwowania posiadanej wierzytelności?

2. Jacek P. i Roman T. zawarli notarialną umowę o zniesieniu współwłasności nieruchomości, stosownie do której w stanowiącym ich współwłasność domu mieszkalnym, w którym znajdują się trzy samodzielne lokale mieszkalne, ustanowili odrębną własność 2 lokali, z których jeden, o powierzchni 45 m², przypada na wyłączną własność Jacka P., drugi o powierzchni 90 m² na wyłączną własność Romana T., zaś trzeci nie zostaje wydzielony i wraz z pozostałymi częściami budynku i gruntem stanowi współwłasność każdorazowych właścicieli lokali nr 1 i 2 po 1/2 części. Akt notarialny wraz z zawartym w nim wnioskiem o wpis prawa własności w księdze wieczystej wpłynął do sądu.

Rozważ, czy wniosek o wpis może być uwzględniony i wyjaśnij podstawy swego poglądu.

3. W szpitalu doszło do przypadkowego zamienienia urodzonych w tym samym dniu noworodków. W efekcie tego, po zgłoszeniu w Urzędzie Stanu Cywilnego faktu urodzenia dzieci, rodzicami małoletniego syna Danuty i Andrzeja P. zostali wpisani małżonkowie Anna i Jan T., natomiast rodzicami małoletniego syna Anny i Jana T. zostali wpisani małżonkowie Danuta i Andrzej P. Po upływie dwóch miesięcy okazało się, że doszło do zamiany noworodków.

Oceń sytuację prawną dzieci.

Zaproponuj czynności procesowe, jakie mogą podjąć Danuta i Andrzej P. oraz Anna i Jan T. w celu uregulowania sytuacji prawnej dzieci.

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 27

1. Damian W. w pozwie skierowanym przeciwko Romanowi E. domaga się zasądzenia kwoty 60.000 zł tytułem kary umownej z tytułu niewykonania umowy. Pozwany zarzuca, że powód nie poniósł żadnej szkody, a nadto żądanie kary umownej jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Czy zarzuty pozwanego mogą być skuteczne? Uzasadnij swoje stanowisko.

2. Stanisław K. w pozwie skierowanym przeciwko Mateuszowi P. domaga się zakazania pozwanemu przejeżdżania i przechodzenia przez nieruchomość stanowiącą własność powoda. Pozwany wnosi o oddalenie powództwa, przyznaje fakt przechodzenia i przejeżdżania przez nieruchomość powoda, jednakże zarzuca, iż jest to jedyna droga do jego nieruchomości, z której korzysta od 1975 r., to jest od chwili nabycia nieruchomości. Pozwany twierdzi, że długotrwałe korzystanie z drogi spowodowało nabycie przez niego prawa własności szlaku, którym przechodzi i przejeżdża, a z ostrożności procesowej podnosi zarzut, iż zakaz korzystania z tego szlaku pozbawiłby go dostępu do nieruchomości, a zatem doszłoby do nadużycia prawa przez powoda.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

3. Joanna L., lat 16, urodziła w dniu 1 listopada 2014 r. małoletniego Marka L. W dniu 15 grudnia 2014 r. przed Sądem Rejonowym w T. matka małoletniego Joanna L. wyraziła zgodę na przysposobienie Marka L. w przyszłości bez wskazania osoby przysposabiającego. Nie podała, kto jest ojcem dziecka. W dniu 1 lutego 2015 r. do Sądu Rejonowego w T. wpłynął wniosek małżonków Anny i Jana P. o przysposobienie niepełne małoletniego Marka L. Na rozprawę wezwani zostali wnioskodawcy oraz Joanna L. Sąd Rejonowy dopuścił dowód z opinii biegłego psychologa na okoliczność kwalifikacji opiekuńczo-wychowawczych wnioskodawców. Postanowieniem z 10 września 2015 r. Sąd Rejonowy orzekł o przysposobieniu niepełnym małoletniego Marka L. przez wnioskodawców.

Dokonaj oceny skuteczności prawnej oświadczenia wyrażonego przez matkę na przysposobienie małoletniego w przyszłości bez wskazania osoby przysposabiającego.

Czy Sąd dopuścił się uchybień procesowych bądź materialnoprawnych?

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 28

1. Powód Tomasz D. dochodził od Damiana P. zapłaty kary umownej w kwocie 30.000 zł za opóźnienie w wykonaniu prac remontowych w budynku powoda wynoszące sześć miesięcy. Pozwany przyznał fakt opóźnienia, ale zarzucił, iż powód przyczynił się do niego w połowie, gdyż nie dostarczał na czas materiałów do remontu oraz zmieniał decyzję co do wyboru materiałów, co wymuszało zmiany technologiczne przedłużające prace. Dodatkowo powód, wyjeżdżając za granicę na wakacje, wstrzymał roboty na okres 1 miesiąca, co ostatecznie – zdaniem pozwanego – uzasadnia obniżenie kary umownej o stopień przyczynienia się powoda. Nadto powód nie poniósł żadnej szkody, zatem kara umowna jest rażąco wygórowana, gdyż prace zostały wykonane w całości, a należne wynagrodzenie wynosiło 60.000 zł. Sąd ustalił, iż powód przyczynił się w 25 % do opóźnienia w oddaniu robót.

Oceń argumentację stron.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

2. Józef K. domaga się ustanowienia na rzecz jego nieruchomości drogi koniecznej szlakiem prowadzącym przez nieruchomość uczestnika Jana P. Jan P. zarzuca, że nieruchomość Józefa K. przylega bezpośrednio do drogi publicznej, a nadto iż proponowany przez wnioskodawcę szlak służebny prowadzi przez podwórze uczestnika, zaś wnioskodawca na swojej nieruchomości prowadzi wytwórnię kostki brukowej, co powoduje częste i uciążliwe dojazdy do nieruchomości samochodów ciężarowych. Jak wykazuje postępowanie dowodowe, fakty podniesione przez uczestnika są prawdziwe, z tym że przejazd z drogi publicznej na nieruchomość wnioskodawcy nie jest możliwy z uwagi na wysoką i stromą skarpe, a urządzenie tam przejazdu wymagałoby znacznych nakładów finansowych. Dotychczas wnioskodawca dojeżdżał do swojej nieruchomości przez podwórze uczestnika, który z uwagi na uciążliwość tych przejazdów sprzeciwia się temu.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

3. W sprawie o ustalenie ojcostwa pozwany przyznał, że współżył w okresie koncepcyjnym z matką dziecka, jednakże wniósł o przeprowadzenie dowodu z badania DNA zarzucając, że w okresie koncepcyjnym matka dziecka współżyła jeszcze z innym partnerem. Matka dziecka zaprzeczyła i z uwagi na swoje przekonania religijne nie zgodziła się na pobranie krwi. W tej sytuacji pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

Czy w takiej sytuacji sąd może oddalić powództwo?

Proszę omówić problematykę dowodów w sprawach o ustalenie ojcostwa, w tym znaczenie dowodu z DNA.

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 29

1. Powód dochodził ochrony swojej wierzytelności pieniężnej w związku z bezskuteczną egzekucją komorniczą z majątku dłużnika, wobec faktu wcześniejszego zbycia nieruchomości przez dłużnika. Powód, pozywając dłużnika i nabywcę nieruchomości – konkubinę dłużnika, skonstruował żądanie jako ewentualne – dochodząc jednocześnie ochrony przy pomocy skargi paulińskiej, a więc na podstawie art. 527 i następnych k.c., jak również przy pomocy instytucji określonej w art. 59 k.c. Sąd oddalił powództwo z uwagi na przedawnienie roszczenia z art. 59 k.c. oraz wobec braku wykazania przesłanek z art. 527 k.c. Sąd m.in. stwierdził, że nie doszło do pokrzywdzenia wierzyciela, albowiem umowa sprzedaży była ekwiwalentna. Na marginesie sąd zaznaczył, że powód nie wykazał złej woli po stronie dłużnika oraz nabywcy nieruchomości. Powód zaskarżył niniejszy wyrok w całości, domagając się uwzględnienia skargi paulińskiej co do obojga pozwanych.

Oceń stanowisko powoda oraz motywy rozstrzygnięcia sądu.

2. Janusz G. w pozwie skierowanym przeciwko Felicji C. domaga się zniesienia służebności przejazdu i przechodu przez nieruchomość powoda, ustanowionej na rzecz nieruchomości stanowiącej własność pozwanej. Powód podnosi, iż służebność ta została ustanowiona, gdy kupował swą nieruchomość od pozwanej i była wówczas konieczna, gdyż podział nieruchomości pozbawiał pozwaną dostępu do drogi publicznej. Obecnie wybudowano drogę gminną bezpośrednio przylegającą do nieruchomości pozwanej. Nadto powód podnosi, iż służebność stanowi dla niego dużą uciążliwość, gdyż szlak służebny przechodzi przez jego podwórze. Pozwana zarzuca, że nowo wybudowana droga nie jest dla niej dogodna, gdyż jadąc tą drogą do centrum wsi musi przebyć 2 kilometry, natomiast szlakiem służebnym do centrum wsi ma 300 metrów.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

3. W trakcie trwania małżeństwa z Markiem C., Anna C. urodziła dziecko pochodzące z jej pozamałżeńskiego związku z Wacławem T. W akcie urodzenia dziecka jako ojciec został wpisany Marek C. pomimo, że matka wskazała jako ojca biologicznego Wacława T., który zresztą nie poczuwał się do ojcostwa. Anna C. postanowiła uregulować sytuację prawną dziecka.

Oceń sytuację prawną Anny C. i jej małoletniego dziecka.

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 30

1. Józef K. w związku z zawarciem małżeństwa przez córkę Annę, podarował jej i jej mężowi Adamowi Z. mieszkanie, tak że przedmiot darowizny wszedł do ich majątku wspólnego. Po trzech latach sąd orzekł separację związku małżeńskiego Anny i Adama Z. z wyłącznej winy Adama Z. W związku z tym Józef K. oświadczył, że odwołuje darowiznę mieszkania na rzecz Adama Z.

Oceń sytuację prawną Adama Z. w zakresie uprawnień do przedmiotowego mieszkania.

2. Jan T. jest użytkownikiem wieczystym nieruchomości, na której wydobywa kruszywo. W skierowanym do sądu wniosku domaga się ustanowienia przez sąsiednią nieruchomość, należącą do Renaty S., służebności przeprowadzenia linii przesyłowej doprowadzającej do jego nieruchomości energię elektryczną. Renata S. wnosi o oddalenie wniosku i zarzuca, że Jan T., nie będąc właścicielem nieruchomości, nie może domagać się ustanowienia służebności, a nadto wykazuje, że na należącej do niej działce budowlanej przeprowadzona linia energetyczna znacznie ograniczyłaby możliwości jej zabudowy, podczas gdy istnieje możliwość doprowadzenia do działki wnioskodawcy energii elektrycznej przez działkę Zygmunta K., stanowiącą nieużytek, jednakże z uwagi na dużą odległość byłoby to znacznie droższe.

Jak powinien postąpić sąd?

3. Piotr T. nie łoży na utrzymanie rodziny, to jest żony będącej w 6 miesiącu ciąży i dwojga małoletnich dzieci w wieku 5 i 7 lat. Nie partycypuje też w ponoszeniu kosztów eksploatacji wspólnie zajmowanego mieszkania. Jego żona otrzymuje rentę w kwocie 1.100 zł miesięcznie, a pozwany zarabia 4.000 zł miesięcznie. Żona pozwanego wniosła o zasądzenie od pozwanego kwoty 2.500 zł miesięcznie tytułem kosztów utrzymania rodziny. Pozwany zarzucił brak legitymacji czynnej po stronie powódki i dlatego wniósł o oddalenie powództwa w całości. Z ostrożności procesowej uznał za uzasadnione zasądzenie alimentów do kwoty po 800 zł miesięcznie, a więc po 400 zł miesięcznie na każde dziecko i wniósł o oddalenie powództwa w pozostałym zakresie, podnosząc, że żona nie pozostaje w niedostatku.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

Proszę przedstawić obowiązek przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny na gruncie k.r.o.

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 31

1. Józef K. w związku z zawarciem małżeństwa przez córkę Annę, podarował jej i jej mężowi Adamowi Z. mieszkanie, tak że przedmiot darowizny wszedł do ich majątku wspólnego. Pół roku po ślubie Andrzej Z. będąc w stanie nietrzeźwym ciężko pobił Józefa K., w związku z czym ten oświadczył, że odwołuje darowiznę mieszkania na rzecz Adama Z.

Czy odwołanie darowizny w stosunku tylko do jednego z małżonków było skuteczne?

Proszę podać jakie zdarzenia powodują ustanie wspólności ustawowej w trakcie trwania małżeństwa.

2. Jacek D. uzyskał w banku kredyt na zakup samochodu. Zawarł też z kredytodawcą umowę zastawu rejestrowego, który ustanowiony został na nabytym pojeździe dla zabezpieczenia wierzytelności banku. Po roku Jacek D. sprzedał pojazd na giełdzie Rafałowi K. nie informując go, że stanowi on przedmiot zabezpieczenia kredytu. Ponieważ Jacek D. nie wywiązał się z obowiązku spłaty kredytu, bank zażądał, aby wydał on samochód. Umowa, w której ustanowiono zastaw rejestrowy przewidywała bowiem, że zaspokojenie wierzytelności banku może nastąpić przez przejęcie przedmiotu zastawu na własność banku lub też przez jego sprzedaż w drodze przetargu publicznego. Jacek D. poinformował bank, że nie może uczynić zadość wezwaniu, bo sprzedał samochód Rafałowi K. Wezwanie przez bank Rafała K. do wydania pojazdu spotkało się z odmową. Oświadczył on, że przed zakupem samochodu dokładnie sprawdził dowód rejestracyjny i nie było w nim żadnej adnotacji o uprawnieniu banku. Bank skierował więc do sądu pozew przeciwko Jackowi D. o wydanie pojazdu.

Jakie szanse powodzenia ma Twoim zdaniem takie żądanie?

Czy bank może domagać się zapłaty wierzytelności zabezpieczonej zastawem rejestrowym i od kogo?

Czy doszło do skutecznego przewłaszczenia rzeczy przez Rafała K.?

3. Wnioskodawczyni Monika K. wniosła o nakazanie, aby wynagrodzenie męża Kazimierza K. było w 1/2 wypłacane do jej rąk. Sąd ustalił, iż uczestnik postępowania od 8 miesięcy nie łoży na utrzymanie rodziny, a już po wniesieniu wniosku wyprowadził się i zamieszkał z inną kobietą. Wnioskodawczyni od kilku lat poszukuje pracy. Monika K. i Kazimierz K. mają na utrzymaniu 8 - letnią córkę i 5 - letniego syna

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

Oceń sytuację prawną wnioskodawczyni i jej małoletnich dzieci.

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 32

1. Powódka domagała się od pozwanego właściciela hotelu zadośćuczynienia za szkodę poniesioną na skutek celowego uszkodzenia zabezpieczeń w drzwiach windy przez nieustalonego sprawcę, wskazując jako podstawę dochodzenia roszczenia art. 435 k.c. Zarzuciła, że pozwany nie zamieścił informacji o możliwości zablokowania drzwi windy, przez co może ona nie znajdować się w szybie windy po otwarciu drzwi. Pozwany zakwestionował zasadę ryzyka jako podstawę swojej odpowiedzialności. Ponadto podniósł, że dbanie o pełną sprawność techniczną użytkowanych dźwigów powierzył wyspecjalizowanej firmie, a przeglądy techniczne były dokonywane w terminach.

Proszę ocenić stanowiska stron, zaproponować rozstrzygnięcie i je uzasadnić.

2. Lesław C. i Krzysztof S. zawierając umowę pożyczki ustalili, że wierzytelność Lesława C. zostaje zabezpieczona zastawem na należącej do Krzysztofa S. maszynie do mieszania farb. Zastawca Krzysztof S. wystawił następnie tę maszynę na aukcji Allegro i sprzedał ją Januszowi B., który zapłacił cenę rynkową, przyjechał po maszynę i zabrał ją do siebie.

Czy Lesław C., w razie braku spłaty przez Krzysztofa S. pożyczki w umówionym terminie, może zaspokoić się z przedmiotu zastawu?

3. Na mocy ugody zawartej przed Sądem Rejonowym w R. w dniu 10 lutego 2015 r. ustalono, że Jan C., ojciec małoletniej Anny C. (lat 5), ma prawo do kontaktów z córką w każdą drugą i czwartą niedzielą miesiąca w godzinach od 14.00 do 18.00 z prawem zabierania małoletniej i obowiązkiem odprowadzenia małoletniej do miejsca jej zamieszkania w dniach i godzinach ustalonych w ugodzie. Matka małoletniej została zobowiązana do przygotowania i wydania wnioskodawcy małoletniej Anny C. w dniach i terminach ustalonych w ugodzie. Kontakty z córką odbywały się do czerwca 2015 r. Kontakty zostały przerwane, gdy Jan C. powiedział matce małoletniej, że zamierza zawrzeć związek małżeński z obecną partnerką i chciałby, by jego obecna partnerka uczestniczyła w kontaktach z córką. Gdy przyjechał w drugą niedzielę czerwca 2015 r. o godzinie 14.00 (zgodnie z ustaleniami zawartymi w ugodzie) uczestniczka odmówiła wydania małoletniej twierdząc, że małoletnia Anna C. nie chce poznać partnerki ojca i nie chce obecnie kontaktować się z ojcem.

W zaistniałej sytuacji wskaż, jakie czynności prawne może podjąć Jan C. dla zapewnienia realizacji ustalonych kontaktów.

W jaki sposób matka dziecka może ewentualnie dokonać korekty ustalonych kontaktów?

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 33

1. W czasie przeprawy promowej doszło do staczania się samochodu do rzeki. Kierowca tego samochodu wskoczył do samochodu i próbował go zatrzymać, ale bezskutecznie. Na nieszczęście także kierowca wpadł do wody i utonął. Dzieci kierowcy i jego żona wnieśli powództwo przeciwko spółce z o.o., obsługującej przeprawę promową, o zapłatę zadośćuczynienia, odszkodowania i o rentę. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa, kwestionując wskazaną w pozwie podstawę swojej odpowiedzialności na zasadzie ryzyka. Zarzucił, że prom obsługiwany był jedynie ręcznie przez pracownika strony pozwanej, bez pomocy jakichkolwiek innych urządzeń, np. silników elektrycznych, co uzasadnia ewentualnie jego odpowiedzialność jedynie na zasadzie winy. W tej sytuacji stwierdził, że brak jest podstaw do uwzględnienia powództwa, skoro powodowie nie udowodnili jego winy przy organizacji przeprawy tym bardziej, że z opinii biegłego sporządzonej w toku postępowania wynikało, że w przedmiotowym samochodzie nie był zaciągnięty hamulec ręczny, co jest zawsze wymagane od kierowcy przy tego typu przeprawie.

Oceń stanowisko stron w szczególności w zakresie zasady odpowiedzialności pozwanego. Na podstawie ewentualnych dodatkowych założeń zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

2. Małżonkowie Maria i Jan T. zamieszkali po ślubie wspólnie z rodzicami Jana T. w miejscowości L. Zbudowali z własnych środków dom, obok starego domu rodziców. Rozpoczynając budowę młodzi mieli ustne zapewnienia, że rodzice Jana T. przekażą im w przyszłości gospodarstwo rolne, w tym działkę, na której zbudowali dom, w trybie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Wobec skonfliktowania stron, do przekazania gospodarstwa nie doszło, a Maria i Jan T. wystąpili do sądu z pozwem, opartym o treść art. 231 § 1 k.c., o zobowiązanie pozwanych rodziców Jana T. do przeniesienia na ich rzecz własności gruntu zajętego przez nich pod budynek mieszkalny, po geodezyjnym wydzieleniu stosownej powierzchni niezbędnej do korzystania z domu.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

3. Marta P., lat 78, jest osobą niepełnosprawną wymagającą stałej pielęgnacji, nie posiada żadnego majątku ani dochodu, ma troje dorosłych dzieci. Mieszka z niezamężną, dobrze sytuowaną córką, która dba o zaspokojenie potrzeb matki. Pozostałe dzieci nie łożą na utrzymanie matki. Marta P. wystąpiła o solidarne zasądzenie alimentów przeciwko dwójce swoich dzieci. Te wniosły o oddalenie powództwa zarzucając, że potrzeby matki są zaspokojone przez córkę, u której mieszka. Z ostrożności procesowej pozwani wnieśli o dopozwanie siostry, która utrzymuje matkę.

**Czy w opisaney sytuacji Marta P. może domagać się alimentów?
Jaką decyzję procesową i merytoryczną podejmie sąd?**

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 34

1. Marta K. zawarła z Anną B. umowę dożywocia, na mocy której przeniosła na rzecz Anny B. własność swojej nieruchomości. Anna B. zbyła nieruchomość na rzecz osoby trzeciej. Marta K. na zbycie to nie wyraziła zgody, gdyż z Anną B. łączy ją bliskie stosunki osobiste i ma do niej zaufanie, natomiast osoby, której Anna B. zbyła nieruchomość, w ogóle nie zna. Marta K. w pozwie skierowanym przeciwko Annie B. i nabywcy nieruchomości domaga się rozwiązania umowy dożywocia.

Jakie orzeczenie w sprawie powinno zapaść?

Czy dopuszczalne jest zbycie nieruchomości bez zgody dożywotnika?

Jakie skutki prawne wywoła zawarcie w/w umowy?

2. Powód Zenon C., będący najemcą lokalu mieszkalnego, powołując się na fakt, że jego 5-letnie dziecko cierpi na astmę alergiczną, żąda zobowiązania pozwanego Albina D., właściciela sąsiedniej posesji, na której zlokalizowany jest warsztat lakierniczy, do zamontowania specjalistycznych filtrów i podwyższenia ogrodzenia.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

3. Herman D. w dniu 14 lipca 2015 r., w trybie Konwencji dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę, wniósł wniosek o oddanie dziecka zarzucając, że zostało ono, bez jego wiedzy, po zakończeniu roku szkolnego w dniu 10 lipca 2014 r. zabrane przez matkę dziecka z Niemiec, gdzie wspólnie mieszkali i wywiezione do Polski. Uczestniczka Wanda D. wniosła o oddalenie wniosku zarzucając, że nie wróci do męża, a skoro dziecko jest z nią bardziej związane, to istnieje poważne ryzyko, że oddanie syna naraziłoby go na szkodę psychiczną i postawiłoby w sytuacji nie do zniesienia. Dodała też, że syn podjął naukę szkolną w Polsce, przystosował się do nowego środowiska, zdał do trzeciej klasy i nie chce wracać do poprzedniej szkoły. Nadmieniła też, że mąż faktycznie nie opiekował się dzieckiem, a nawet po zabraniu dziecka na początku ten stan zaaprobował.

Na podstawie powyższego stanu faktycznego zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

Wskaż w jakich okolicznościach możliwe jest orzeczenie o odmowie wydania dziecka w razie złożenia wniosku o jego wydanie w oparciu o w/w Konwencję.

Zasygnalizuj relacje pomiędzy przepisami w/w Konwencji, a przepisami rozporządzenia Rady (WE) nr 2201/2003 dotyczącego jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 (Bruksela II bis).

W szczególności wskaż, jakie czynności powinien podjąć sąd kraju, do którego uprowadzono dziecko oraz sąd kraju, skąd uprowadzono dziecko, w wypadku ewentualnego oddalenia wniosku o oddanie dziecka.

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 35

1. W dniu 10 czerwca 2012 r. Tomasz Z., prowadzący lombard, pożyczył Janinie M. 20.000 zł do dnia 31 lipca 2012 r. Strony uzgodniły, iż w przypadku opóźnienia Janina M. zapłaci odsetki w wysokości 2% w stosunku dziennym. W dniu 31 marca 2015 r. Tomasz Z. wniósł o zasądzenie od Janiny M. kwoty 20.000 zł z odsetkami w wysokości 2% w stosunku dziennym od dnia 1 sierpnia 2014 r. Wyrokiem z dnia 30 czerwca 2015 r. sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 20.000 zł, a w pozostałym zakresie powództwo oddalił. Sąd uznał, iż zastrzeżona w umowie wysokość odsetek jest rażąco wysoka i z tego powodu sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

Czy rozstrzygnięcie sądu jest prawidłowe?

2. Karol T. uzyskał prawomocny wyrok, przywracający mu zakłócone przez Stanisława K. posiadanie działki o powierzchni 70 arów. W toku w/w postępowania posesoryjnego zostało ustalone, że Stanisław K. jest właścicielem tej działki, a Karol T. byłym dzierżawcą. Karol T., powołując się na wskazany wyżej wyrok, wszedł niezwłocznie na sporną działkę i zaczął orać pole.

Czy w razie ponownej ingerencji Stanisława K. w te czynności, Karol T. uzyska od sądu ochronę posesoryjną?

3. W maju 2015 r. Marta P. wniosła powództwo przeciwko Karolowi K. i małoletniej Ewie K. o unieważnienie uznania małoletniej Ewy K. przez Karola K., dokonanego w czerwcu 2010 r. W uzasadnieniu podniosła, iż Karol K. nie jest naturalnym ojcem małoletniej, a uznał dziecko, gdyż była bez środków do życia i podstępem przekonała go, że to jego dziecko. Natomiast, gdy w kwietniu 2015 r. Jan D., naturalny ojciec Ewy K., zaproponował Marcie P. zawarcie związku małżeńskiego, powódka zgodziła się, decydując się na założenie rodziny z ojcem biologicznym swego dziecka. Karol K. wniósł o oddalenie powództwa, gdyż związał się emocjonalnie z małoletnią Ewą K., a zwłaszcza jego rodzice, którzy wychowują dziecko jako rodzina zastępcza.

Oceń sytuację prawną Marty P. odnośnie możliwości doprowadzenia do prawnego ustalenia pochodzenia dziecka zgodnego z jego biologicznym pochodzeniem.

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 36

1. W pozwie z 22.02.2015 r. powód Tomasz S. wniósł o zapłatę kwoty 49.000 zł od Sylwestra G. z tytułu wynagrodzenia za wykonane prace remontowe. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa podnosząc, że notą księgową z 1.12.2014 r. z wynagrodzenia powoda potrącił swoją wierzytelność w kwocie 50 000 zł z tytułu kar umownych za nieterminowe zakończenie prac. Powód zarzucił, że do zarzutu potrącenia należy stosować wymagania przewidziane dla pozwu, a pismo pozwanego nie spełnia tych wymagań. Ponadto podkreślił, że w dniu 1.12.2014 r. jego wierzytelność nie była wymagalna (termin płatności z faktury – 2.12.2014 r.).

Oceń argumenty stron.

Proszę omówić przesłanki potrącenia i zarzutu potrącenia.

2. Jan T., mający w nieruchomości udział 1/4, wystąpił przeciwko Zbigniewowi D. (byłemu dzierżawcy) z pozwem o zapłatę kwoty 8.000 zł, tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości przez 8 miesięcy, licząc po 1.000 zł za każdy miesiąc. Wskazał, że dzierżawa nieruchomości przyniosłaby czynsz miesięczny przynajmniej w takiej wysokości. Pozwany bronił się zarzutem, że powód nie ma legitymacji czynnej do występowania z powództwem, gdyż po stronie powodowej winni występować wszyscy współwłaściciele nieruchomości.

Oceń podstawę prawną żądania Jana T. oraz obronę pozwanego Zbigniewa D.

Proszę omówić zasady zarządu rzeczą wspólną.

3. Marta T. wniosła o orzeczenie rozwodu z wyłącznej winy Marka T. oraz o zasądzenie od męża alimentów w kwocie po 1.000 zł miesięcznie, albowiem nadal jak przed rozwodem pozostaje ona w niedostatku. Swoją trudną sytuację przeciwstawiła wyjątkowo korzystnej sytuacji materialnej pozwanego, z którego wyłącznej winy domaga się orzeczenia rozwodu. Pozwany również domaga się rozwodu, z tym że z wyłącznej winy powódki. Natomiast co do alimentów na żonę wniósł o oddalenie powództwa. Z ostrożności procesowej, w wypadku obciążenia go winą za rozkład pożycia stron, wniósł o oddalenie żądania zasądzenia alimentów, powołując się na podstawę faktyczną powództwa, z której wynika, że rozwód nie pociągnął za sobą istotnego pogorszenia sytuacji materialnej powódki.

**Oceń sytuację prawną stron w zakresie żądania zasądzenia alimentów,
w zależności od orzeczenia o winie stron.**

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 37

1. Beata S. w pozwie skierowanym przeciwko Januszowi K. i Wandzie T. domagała się uznania za bezskuteczną umowy, na mocy której Janusz K. przeniósł na Wandę T. własność nieruchomości w wyniku odwołania darowizny tej nieruchomości, jaką Janusz K. otrzymał od Wandy T. rok wcześniej. Powódka podniosła, że Janusz K. jest jej dłużnikiem i na skutek przeniesienia na Wandę T. własności nieruchomości stał się niewypłacalny. Pozwani zarzucili, że odwołanie darowizny było zgodne z prawem, gdyż obdarowany po otrzymaniu darowizny przestał się interesować darczyńcą, nie opiekował się nim w ciężkiej chorobie, pomimo że wcześniej taką opiekę świadczył.

Wyjaśnij, jakie przesłanki powinny zostać zbadane i jakie orzeczenie powinno, zależnie od poczynionych ustaleń, zapaść.

2. Marta P. wniosła o eksmisję swojej córki Anny P. z lokalu, który stanowi przedmiot współwłasności powódki i jej byłego męża Jacka P. W budynku są trzy pokoje, zajmowane przez powódkę, pozwaną i Jacka P. Pozwana jest córką powódki i Jacka P. Strony są skonfliktowane, często dochodzi między nimi do awantur, a powódka została prawomocnie skazana za znęcanie się nad córką i byłym mężem. Pozwana z ojcem pozostaje w dobrych stosunkach. Jacek P. sprzeciwia się żądaniu powódki, aby pozwana opuściła zajmowany lokal i wydała go do rąk powódki. Pozwana wniosła o oddalenie powództwa.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

Wskaż na znaczenie i skutek zgłoszonego przez Jacka P. sprzeciwu.

3. Anna P. wniosła do sądu opiekuńczego wniosek o rozstrzygnięcie w istotnych sprawach dziecka, o wyrażenie przez rodziców zgody na dokonanie zabiegu przerwania ciąży przez ich córkę, podkreślając wyjątkową pilność sprawy. Wskazała bowiem, że jej córka, 17-letnia Iwona P., jest w 7 tygodniu ciąży, a badania prenatalne wskazują na duże prawdopodobieństwo ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia płodu, co jest konsekwencją prowadzonego koniecznego leczenia ginekologicznego. Prowadzona obecnie terapia rokuje pozytywnie na przyszłość. Niezależnie od tego, Iwona P. za rok będzie zdawała maturę, a zaistniała sytuacja może praktycznie uniemożliwić odpowiednie przygotowanie do egzaminu, którego wynik będzie miał mieć decydujące znaczenie dla realizacji jej planów na przyszłość. Iwona P. nie została przyjęta do szpitala, ponieważ pomimo pisemnej zgody na dokonanie zabiegu, wyrażonej przez nią i przez jej matkę, jej ojciec nie zgodził się na to, podkreślając m.in., że przewidywane ewentualne upośledzenie płodu nie zagraża życiu córki i dziecka. Ponadto zadeklarował pomoc finansową w nauce dla córki i opiece nad dzieckiem.

Oceń sytuację prawną małoletniej Iwony P.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 38

1. Strony zawarły przedwstępną umowę sprzedaży własności nieruchomości. Strona pozwana zobowiązała się do sprzedaży powodowi tej nieruchomości, a powodowie zobowiązali się nieruchomość kupić do dnia 8.11.2014 r. Powodowie wpłacili stronie pozwanej zadek. Zobowiązali się do wpłacenia zaliczki przed zawarciem umowy sprzedaży. Natomiast strona pozwana zobowiązała się przed zawarciem umowy przyrzeczonej przedstawić zgodę banku na wykreślenie hipotek obciążających nieruchomość. Pozwani nie uzyskali zgody na wykreślenie hipotek, a powodowie nie zapłacili zaliczki. Strona pozwana odstąpiła od umowy z powodu niewpłacenia zaliczki. Powodowie zażądali od pozwanych zwrotu podwójnego zadatku.

Oceń sytuację prawną obu stron i zasadność żądania podwójnego zadatku.

2. Grzegorz S. 20.09.2013 r. zawarł w formie aktu notarialnego z Teresą R. umowę przedwstępną sprzedaży nieruchomości. W umowie przedwstępnej zastrzeżono na jego rzecz poczwórny zadek na wypadek niedojścia do skutku umowy przeniesienia własności nieruchomości do dnia 1.05.2014 r. z winy Teresy R. Do zawarcia umowy przyrzeczonej nie doszło, gdyż Teresa R. 10.04.2014 r. sprzedała nieruchomość objętą umową przedwstępną Sławomirowi T. Na skutek powództwa Grzegorza S. przeciwko Sławomirowi T., sąd prawomocnym wyrokiem zaocznym z 12.09.2014 r. przeniósł własność nieruchomości na rzecz Grzegorza S. za cenę 300.000 zł. Pozwem z 8.01.2015 r. Grzegorz S. domaga się od Teresy R. kwoty 80.000 zł tytułem poczwórnego zadatku, zastrzeżonego w umowie przedwstępnej na wypadek jej niewykonania.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

Proszę omówić roszczenia wynikające z umowy przedwstępnej.

3. Anna B., imieniem małoletniej Marty B., wniosła powództwo przeciwko Janowi T. o zapłatę kwoty 7.200 zł tytułem alimentów za okres roku poprzedzającego wytoczenie powództwa, a nadto o alimenty bieżące w kwocie po 600 zł miesięcznie. W uzasadnieniu wskazała, że koszt utrzymania córki kształtuje się w wysokości około 1.000 zł miesięcznie. Pozwany w żadnym zakresie nie przyczynia się do alimentacji córki, a wszelki trud wychowania i pieczy nad dzieckiem spoczywa na Annie B. Podkreśliła też, że wyłącznie dzięki jej staraniom i z jej nakładów zostały zaspokojone wszelkie potrzeby dziecka za okres poprzedzający wytoczenie powództwa. Pozwany nie stawiał się na rozprawie, nie przedłożył też odpowiedzi na pozew.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 39

1. Marek P. zawarł z Romanem K. w formie aktu notarialnego przedwstępną umowę sprzedaży nieruchomości i dla zabezpieczenia jej realizacji udzielił Romanowi K. pełnomocnictwa do zawarcia „z samym sobą” umowy przyrzeczonej. Tydzień później Marek P. telefonicznie zawiadomił Romana K., iż odwołuje udzielone w umowie przedwstępnej pełnomocnictwo. Pomimo tego, Roman K., wykorzystując pełnomocnictwo notarialne, przeniósł na siebie własność nieruchomości objętej umową przedwstępną.

Proszę ocenić skuteczność tej czynności prawnej.

Proszę omówić formy czynności prawnych i rygory związane z niedochowaniem zastrzeżonej formy.

2. Jeden ze współwłaścicieli nieruchomości, działając we własnym imieniu, wniósł o eksmisję osoby, która bez tytułu prawnego zajmowała lokal należący do tej nieruchomości. Pozwany bronił się zarzutem, że powód nie ma legitymacji czynnej do występowania z powództwem, gdyż po stronie powodowej winni występować wszyscy współwłaściciele nieruchomości.

Proszę ocenić obronę pozwanego.

3. Marta N. wystąpiła o alimenty na rzecz małoletniego syna przeciwko jego dziadkom, a rodzicom jej byłego męża Pawła N., który jest bezrobotny i pracuje jedynie dorywczo. Dziadkowie podnieśli, że utrzymują się z niskich emerytur oraz, że sąd winien zbadać sytuację materialną rodziców Marty N. Przede wszystkim zarzucili jednak, że Marta N. ma bardzo wysokie dochody, które pozwalają na zaspokojenie niezbędnych potrzeb zarówno Marty N., jak i jej małoletniego syna, a nadto, że żądanie to jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, gdyż wnuk nie kontaktuje się z nimi od ponad pięciu lat. W odpowiedzi na to Marta N. podniosła, że poza przeznaczaniem na potrzeby syna części uzyskiwanych przez nią dochodów, spełnia ona swój obowiązek alimentacyjny względem syna również przez osobiste starania o jego utrzymanie i wychowanie, a sprzeczny z zasadami współżycia społecznego jest, jej zdaniem, brak alimentacji wnuka.

**Czy powództwo może być uwzględnione?
Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.**

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 40

1. Rodzice Damiana zobowiązali się wobec syna dołożyć mu 25.000 zł na kupno samochodu, gdy za pięć lat ukończy studia.

**Czy jest to czynność prawna dokonana z zastrzeżeniem terminu,
czy z zastrzeżeniem warunku ?**

Proszę omówić różnice między warunkiem a terminem.

2. Antoni C. domagał się w pozwie wniesionym przeciwko Markowi C. ustalenia, że służebność drogowa obciążająca nieruchomość Antoniego C., ustanowiona na rzecz każdorazowego właściciela nieruchomości sąsiedniej (którym od 2015 r. w następstwie umowy kupna stał się pozwany) wygasła w 2014 r. na skutek tego, że od 2004 r. nie była wykonywana. Okoliczność powyższa znalazła potwierdzenie w dowodach. Pozwany wniosł o oddalenie powództwa podnosząc, że w świetle istniejącego - w dacie zakupu przez niego nieruchomości władnącej - wpisu w księdze wieczystej, służebność drogowa przysługiwała jako prawo związane z tą nieruchomością.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

3. Siostra matki małoletniej Iwony C., w dniu 1.12.2014 r., wniosła pozew przeciwko ojcu małoletniej o zwrot kwoty 6.000 zł z tytułu poniesionych przez nią kosztów utrzymania tejże małoletniej w okresie od dnia 1.06.2011 r. do dnia 31.05.2012 r. W tym okresie pozwany nie łożył na utrzymanie córki pomimo zasądzonych alimentów wyrokiem sądowym z dnia 10.03.2011 r. w wysokości po 500 zł miesięcznie. Matka małoletniej jest trwale niezdolna do pracy, a jej renta nie pozwala zaspokoić jej uzasadnionych potrzeb. Pozwany wniosł o oddalenie powództwa podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia, a ponadto, że od czasu wydania wyroku jego możliwości zarobkowe i majątkowe uległy zmniejszeniu, w szczególności od 1.02.2012 r.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

Czy co do zasady powódka mogłaby dochodzić kwoty wyższej, niż wynikającej z zasądzonych alimentów?

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 41

1. Bank Spółdzielczy w R. w pozwie skierowanym przeciwko małżonkom Janowi i Marii K. domaga się uznania za bezskuteczną zawartej przed sądem ugody, na mocy której pozwani dokonali podziału majątku wspólnego, po uprzednim zniesieniu małżeńskiej wspólności majątkowej przez sąd. Powód wykazał, że Jan K. jest jego dłużnikiem z tytułu kredytu pobranego na prowadzenie działalności gospodarczej, zaś w wyniku zniesienia wspólności majątkowej i podziału majątku obecnie nie posiada żadnych wartościowych przedmiotów, do których można by kierować egzekucję, gdyż te stały się w całości własnością żony. Wprawdzie z treści ugody wynika, że powód otrzymał znaczną kwotę pieniędzy w gotówce, jednakże bank nie ma realnej możliwości sięgnięcia do tych środków. Pozwani zgodnie wnoszą o oddalenie powództwa i zarzucają, że uгода podlegała kontroli sądu, a zatem nie może być przedmiotem zaskarżenia, a pozwana Maria K. nadto zarzuca, że nie może brać odpowiedzialności ani za nieudolność banku, który nie potrafi odnaleźć środków pieniężnych, jakie w wyniku podziału majątku przypadły jej mężowi, ani względnie za rozrzutność męża, który środki te w krótkim czasie roztrwonił. Podnosi także, że o zadłużeniu męża nie wiedziała.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

2. Jan C., jako samoistny posiadacz, dokonał nakładów na nieruchomość, stanowiącą własność Pawła T. Po dwóch latach od wydania nieruchomości właścicielowi, Jan C. wystąpił przeciwko niemu z pozwem o zapłatę kwoty 15.000 zł, stanowiącej równowartość tych nakładów. Pozwany podniósł zarzut przedawnienia. W odpowiedzi powód zakwestionował ten zarzut, a nadto, z ostrożności procesowej, powołał się na przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

3. 16-letnia Mariola P. zażyła całe opakowanie leków nasennych, zostawiając list pożegnalny o chaotycznej treści. Na polecenie lekarza pogotowia ratunkowego została przewieziona do szpitala psychiatrycznego, do którego została przyjęta mimo sprzeciwu rodziców podkreślających, że córka nigdy nie leczyła się psychiatrycznie. Po 5 dniach Mariola P. została wypisana ze szpitala po przeprowadzeniu badań, z których wynikało, że przyczyną zachowań Marioli P. były zaburzenia osobowości, które nie są chorobą psychiczną. Zaznaczono jedynie, że pod wpływem silnych reakcji emocjonalnych u małoletniej Marioli P. mogą wystąpić okresowe zaburzenia funkcjonowania organizmu, przybierające objawy zaburzeń psychicznych.

Czy i w jakim trybie rodzice Marioli P. mogą zaskarżyć decyzję o przyjęciu córki do szpitala psychiatrycznego? Czy postępowanie było prawidłowe?

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 42

1. Marek T. w pozwie skierowanym przeciwko Andrzejowi K. domagał się zasądzenia kwoty 20.000 zł tytułem ceny za sprzedaż pozwanemu drewna z prowadzonego przez niego tartaku. Podnosi, iż jakkolwiek w umowie nie wskazano ceny, to jednak, stosownie do obowiązujących przepisów, nie było to niezbędne, gdyż kupujący powinien mu zapłacić cenę rynkową po jakiej sprzedawano drewno takiego rodzaju w chwili jego odbioru z tartaku przez nabywcę. Pozwany zarzucił, że umowa sprzedaży, która nie określała ceny, jest nieważna, gdyż cena jest przedmiotowo istotnym elementem umowy sprzedaży. Wobec powyższego nie jest obowiązany do zapłaty ceny. Wartość drewna jest bezsporna.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i je uzasadnij.

2. Jacek D. zezwolił na okazjonalne korzystanie przez sąsiada Filipa P. z nieruchomości gruntowej w zakresie przejazdu samochodem w sytuacji, gdy z uwagi na warunki atmosferyczne dojazd po drodze Filipa P. jest znacznie utrudniony. Gdy sąsiedzi popadli w konflikt, Jacek D. zabronił Filipowi P. jakichkolwiek przejazdów. Po miesiącu, gdy pomimo braku zgody Jacka D. Filip P. jak dotychczas korzystał okazjonalnie z tego przejazdu, Jacek D. zagroził przejazdem. Na drugi dzień Filip P. usunął przeszkodę, którą za parę godzin Jacek D. postawił ponownie. Zarówno Jacek D. jak i Filip P. wnieśli przeciwko sobie powództwa o ochronę posiadania i o zaniechanie dalszych naruszeń.

Oceń sytuację prawną stron, zaproponuj rozstrzygnięcia w obu sprawach i uzasadnij je.

3. Maria T., imieniem małoletniej Elżbiety T., wniosła powództwo przeciwko Janowi T. o zapłatę kwoty 10.000 zł, tytułem alimentów za okres poprzedzający wytoczenie powództwa oraz o alimenty bieżące w kwocie po 800 zł miesięcznie. W uzasadnieniu podniosła, że na poczet kwoty 10.000 zł składa się pomoc finansowa udzielona przez rodziców chrzestnych na rzecz dziecka w postaci zakupu komputera, pożyczka zaciągnięta przez nią przed trzema laty na niezbędne korepetycje i na wyjazd córki na wycieczkę szkolną, której częściowo nie spłaciła, oraz część niezapłaconych rachunków za rehabilitację dziecka. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w zakresie kwoty 10.000 zł, zarzucając m.in. przedawnienie roszczenia. W zakresie alimentów bieżących pozwany wniósł o oddalenie powództwa ponad kwotę 400 zł, gdyż po 400 zł miesięcznie zobowiązali się płacić na rzecz Elżbiety T. jego rodzice.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

Proszę przedstawić przesłanki przedawnienia roszczeń o świadczenia alimentacyjne.

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 43

1. Małoletni Adam Z., zastępowany przez Marka Z., w pozwie skierowanym przeciwko PZU SA. domaga się zasądzenia zadośćuczynienia w kwocie 100.000 zł za obrażenia, jakich doznał w wyniku potrącenia go przez samochód należący do kierowcy ubezpieczonego od OC u pozwanego. Pozwany nie kwestionuje doznanych przez 8-letniego powoda obrażeń, jednakże zarzuca, iż do wypadku doszło z wyłącznej winy powoda, który wtargnął nagle na jezdnię, zaś kierowca prowadził samochód poprawnie. Marek Z. wskazuje, iż z racji wieku jego syn, a powód w sprawie - winy za wypadek ponosić nie może.

Oceń stanowiska stron.

Proszę wyjaśnić przesłanki zmniejszenia obowiązku naprawienia szkody w przypadku przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody.

2. W pozwie z dnia 10.06.2015 r. skierowanym przeciwko Andrzejowi W. powód Marek P. w oparciu o art. 222 § 2 k.c. domagał się zakazania pozwanemu przejeżdżania przez jego pole do swojej działki. Pozwany podniósł w odpowiedzi na pozew, że po gruntowej drodze na działce należącej obecnie do powoda przejeżdża już od 21 lat, gdyż jest to droga wygodniejsza i bliższa do jego pola, a do tej pory nikt nie czynił mu w tym żadnych przeszkód. W tej sytuacji doszło do nabycia na jego rzecz przez zasiedzenia służebności gruntowej. Ponadto wcześniej została ustanowiona służebność osobista na rzecz jego ojca, a on jest jego jedynym spadkobiercą. Poza tym wnosząc o oddalenie powództwa, z ostrożności procesowej zarzucił, że żądanie powoda stanowi nadużycie prawa w rozumieniu art. 144 k.c. i art. 5 k.c.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

3. Marianna F. postanowiła wypłacić środki finansowe zdeponowane na rachunku bankowym stanowiące własność syna Andrzeja F. lat 16, by uzyskane pieniądze przeznaczyć na leczenie młodszego syna lat 10. Piotr F. sprzeciwił się planom żony i uznał, że starszy syn za dwa lata, po zdaniu matury, zamierza podjąć studia za granicą i środki te, uzyskane z dochodów z wynajmu lokali użytkowych będących własnością syna Andrzeja F., powinny zostać przeznaczone na ten cel.

Czy Marianna F. może w tej sprawie zwrócić się do sądu i uzyskać korzystne rozstrzygnięcie dla realizacji tych zamierzeń?

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 44

1. W pozwie skierowanym przeciwko Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w K. powódka Anna P. domaga się zasądzenia kwoty 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia za zakażenie powódki wirusowym zapaleniem wątroby. Powódka twierdzi, że do zakażenia doszło podczas jej leczenia szpitalnego przez pozwany zakład, a w szczególności podczas pobierania krwi do badań i wykonywania zastrzyków. Postępowanie dowodowe wykazało, iż istotnie w czasie, gdy powódka była leczona w pozwanym zakładzie, nie zachowywano tam należycie zasad higieny i jakkolwiek do pobierania krwi oraz zastrzyków stosowano sprzęt jednorazowego użytku, to ze względu na brak środków pielęgniarstwa wykonywały wiele czynności bez zmiany rękawiczek. Ponadto miejscowa stacja sanitarno-epidemiologiczna odnotowała w tym okresie kilka zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby wśród osób hospitalizowanych przez pozwany zakład. Strona pozwana zarzuca, iż źródła zakażenia mogą być różnorodne, okres wylegania choroby często jest bardzo długi i nie sposób jednoznacznie ustalić miejsce i czas zakażenia. Zarzut ten znajduje oparcie w opinii biegłych, którzy jednak wskazują, iż okoliczności ujawnione w sprawie pozwalają przyjąć wysokie prawdopodobieństwo zakażenia powódki podczas leczenia u pozwanego.

**Rozważ zasadność powództwa i obrony.
Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.**

2. Małżonkowie Nowakowie, bezpośrednio po podpisaniu aktu notarialnego obejmującego zawartą z gminą B. umowę ustanowienia odrębnej własności lokalu i sprzedaży, na mocy której to umowy kupili lokal mieszkalny wraz z udziałem w częściach wspólnych budynku i działce gruntu, zwrócili się do notariusza o sporządzenie w tym samym dniu umowy darowizny, mocą której powyższy lokal wraz z udziałem w częściach wspólnych budynku i działce gruntu darowaliby wnuczce.

Czy notariusz sporządzi umowę darowizny?

3. Dyrekcja Szpitala w S. powiadomiła Sąd Rodzinny w S., że pięcioletni Stanisław T. jest ciężko chory i według opinii lekarzy życie może uratować mu tylko operacja serca. Na operację nie zgadzają się jego rodzice Gertruda i Anastazy T.

Czy można doprowadzić do operowania małoletniego Stanisława T. wbrew woli jego rodziców, a jeżeli tak, to w jaki sposób ?

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 45

1. Marta T. wnosi o zniesienie współwłasności nieruchomości - działki zabudowanej domem jednorodzinnym - należącej do niej oraz do jej brata Jacka K. po ½ części. Wnioskodawczyni domaga się równocześnie przyznania jej tego domu na wyłączną własność, gdyż zamieszkuje w nim wraz z rodziną. Wnosi też o rozłożenie należnej bratu spłaty na raty płatne przez 20 lat, gdyż pozostaje na zasiłku dla bezrobotnych, jej mąż ma niewielkie dochody, a mają na utrzymaniu dwoje małoletnich dzieci w wieku 10 i 14 lat. Tak więc w tej sytuacji spłata znacznej kwoty w krótszym czasie nie jest możliwa (wartość nieruchomości wynosi 250.000 zł). Jacek K. wnosi o zniesienie współwłasności poprzez zarządzenie sprzedaży nieruchomości i podział uzyskanej kwoty, albowiem siostra nie jest w stanie go spłacić, zaś on sam nie jest zainteresowany przejęciem domu, gdyż zakupił wcześniej mieszkanie i obecnie musi spłacać kredyt.

Zaproponuj orzeczenie i wyjaśnij jego podstawy.

2. Robert K. nabył na giełdzie samochodowej samochód marki BMW za kwotę 30.000 zł. Bardzo zadowolony wrócił do domu i zaraz powiadomił żonę o udanej transakcji. Pojazd tej klasy był bowiem sprzedawany zazwyczaj o 10.000 zł drożej, o czym wiedział śledząc przez miesiąc ogłoszenia w prasie i internecie. Na wątpliwości żony co do tego, że samochód może być kradziony odpowiedział, iż osoba sprzedająca okazała dowód osobisty oraz dowód rejestracyjny, z których wynikało, że jest ona właścicielem rzeczy. Oświadczył również, że przed podpisaniem umowy upewnił się w biurze giełdy, iż nabywany pojazd nie figuruje w policyjnych rejestrach samochodów kradzionych, choć lojalnie go uprzedzono, że dane te nie były aktualizowane od miesiąca. Po trzech miesiącach u Roberta K. zjawiała się policja informując, że zakupione przez niego BMW pochodzi z kradzieży, zaś dokumenty, którymi posługiwał się sprzedawca, zostały sfalszowane.

Czy Robert K. nabył skutecznie własność rzeczy?

Czy data kradzieży samochodu może mieć tu jakieś znaczenie?

3. Babcia dwojga małoletnich, będąca równocześnie ich opiekunem prawnym, dokonała w formie aktu notarialnego, imieniem podopiecznych, zniesienia współwłasności odrębnego lokalu mieszkalnego odziedziczonego po ich rodzicach, bez uprzedniego zezwolenia sądu opiekuńczego na dokonanie tej czynności. Pomimo zatwierdzenia tej czynności przez sąd opiekuńczy w toku postępowania wykonawczego, a nawet pomimo późniejszego zezwolenia sądu opiekuńczego na dokonanie tej czynności, sąd wieczystoksięgowy odmówił dokonania wpisu na podstawie przesłanego przez notariusza aktu notarialnego i dołączonych do niego w/w decyzji sądu opiekuńczego.

Czy decyzje sądów były prawidłowe? Uzasadnij swoje stanowisko.

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 46

1. Konrad K. w pozwie skierowanym przeciwko Pawłowi B. domaga się zasądzenia odszkodowania za uszkodzenie jego samochodu - taksówki osobowej - w kolizji drogowej. Do kolizji doszło, gdy powód zatrzymał samochód, wyłączył silnik i wysiadł, by wyjąć z bagażnika bagaż wysiadającego pasażera, a pozwany najechał na tył jego samochodu.

Wskaż, jak kształtuje się odpowiedzialność za szkodę w wyżej omówionym wypadku i przedstaw zasady odpowiedzialności za szkody powstałe w wypadkach drogowych.

2. Jan S. jest właścicielem działki oznaczonej nr 1 w 1/3 części. Maria i Marian K. są właścicielami sąsiedniej działki nr 2, niemającej dostępu do drogi publicznej. Do swojej nieruchomości małżonkowie K. dojeżdżali od 20 lat przez działkę nr 1. Wcześniej, jeszcze od połowy lat 60. szlakiem tym, zaznaczonym w terenie wyraźnymi koleinami, poruszali się ich poprzednicy, rodzice Mariana K. W maju 2015 r. Jan S. zabronił małżonkom K. korzystania ze swojej działki, deklarując zamiar jej ogrodzenia. Maria i Marian K. nie zastosowali się do tego wezwania, co spowodowało, że Jan S. wystąpił przeciwko nim z pozwem o zakaz przejazdu i przechodu. Pozwani w odpowiedzi na pozew powołali się na fakt ponad 50 – letniego (przy doliczeniu okresu swoich poprzedników) posiadania części działki nr 1 w zakresie odpowiadającym służebności drogi koniecznej. Zarzucili nadto, że powód nie może sam żądać zakazania im korzystania z nieruchomości, skoro jest tylko jednym z trzech jej współwłaścicieli.

Czy Jan S. może samodzielnie wystąpić z roszczeniem negatoryjnym?

Czy pozwani skutecznie podnieśli zarzut zasiedzenia służebności gruntowej?

3. Umową z dnia 16.04.2015 r., zawartą w formie aktu notarialnego, doszło do zniesienia współwłasności nieruchomości. Stronami tej umowy, jako jedni ze współwłaścicieli, byli bliźniacy Piotr i Mariola T., reprezentowani przez ich matkę Annę T. oraz Anna T. osobiście. Sąd wieczystoksięgowy postanowieniem z dnia 1.07.2015 r. odmówił dokonania wpisów w Kw na podstawie przedłożonej umowy przyjmując, że umowa ta jest nieważna.

Czy sąd postąpił prawidłowo?

W wypadku uznania zasadności postanowienia sądu, wskaż czynności, jakie powinna podjąć Anna T., gdyby chciała doprowadzić do zniesienia współwłasności przedmiotowej nieruchomości na warunkach jak w zawartej wcześniej umowie.

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 47

1. Anna C. w prezencie ślubnym darowała swojej siostrzenicy Marii K. nieruchomość, na której nowożeńcy mieli zamiar podjąć budowę domu. Po kilku miesiącach Anna C., w wyniku kilku błędnych i ryzykownych decyzji w trakcie gry na giełdzie, straciła prawie cały majątek i popadła w niedostatek. Obecnie Anna C. nie ma stałego zatrudnienia, utrzymuje się z zasiłku z opieki społecznej, a nadto cierpi na depresję. W tej sytuacji pisemnie odwołała darowiznę, domagając się zwrotu nieruchomości. Maria K. odmówiła, deklarując okazjonalną pomoc finansową i ewentualną opiekę.

Oceń stanowiska stron.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

2. Siostry A, B, C mające łącznie udziały w wysokości 9/10 w prawie własności nieruchomości wspólnej, zabudowanej budynkiem mieszkalnym (kamienicą), zawarły u notariusza umowę o ustanowieniu odrębnej własności czterech lokali mieszkalnych, znajdujących się w tejże kamienicy. Jednocześnie postanowiły, że lokale nr 1, 2, 3 przypadną odpowiednio każdej z nich na własność, zaś lokal nr 4 pozostanie we współwłasności wszystkich współwłaścicieli, w tym nieznanego z miejsca pobytu Mateusza D., którego udział jest najmniejszy (1/10 części). Na drugi dzień A. zawarła u notariusza umowę sprzedaży swojego lokalu mieszkalnego nr 1 na rzecz Marii E. Siostry B. i C. oraz Maria E. złożyły do sądu wieczystoksięgowego wniosek o założenie dla odrębnych lokali ksiąg wieczystych i ujawnienie w nich ich prawa własności. Sąd ma jednak zasadnicze wątpliwości, czy wnioski te mogą być uwzględnione.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

3. Jacek T., zamieszkały we Niemczech, w dniu 13 lipca 2015 r. wniósł do Sądu Rejonowego w Kutnie wniosek o uchylenie wyroku z dnia 20 sierpnia 2014 r. wydanego w sprawie alimentacyjnej wszczętej w dniu 10 września 2013 r., na mocy którego zasądzono od niego na rzecz jego małoletniego dziecka alimenty w kwocie po 1.500 zł miesięcznie. W uzasadnieniu swojego wniosku zarzucił, że nie doręczono mu dokumentu wszczynającego postępowanie, a o wyroku dowiedział się dopiero w dniu 8 czerwca 2015 r., to jest przy pierwszej czynności egzekucyjnej mającej na celu zajęcie części jego majątku. Jacek T. powołał się na przepisy prawa unijnego, to jest na rozporządzenie Rady (WE) nr 4/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych (Dz. Urz. UE L 7 z 10.01.2009, s. 1).

Proszę ocenić stanowisko pozwanego.

Jakie orzeczenie powinien wydać sąd w niniejszej sprawie? Podaj podstawę prawną rozstrzygnięcia.

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 48

1. Prawomocnym wyrokiem zasądzono od ubezpieczyciela szpitala na rzecz małoletniej powódki Anny C. kwotę 100.000 zł tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia za następstwo błędu medycznego przy narodzinach powódki. Po wypłaceniu zasądzonej kwoty, pozwany ubezpieczyciel wniósł skargę kasacyjną i ostatecznie powództwo zostało oddalone. Uznano bowiem, że jakkolwiek przy odbieraniu porodu dopuszczono się popełnienia błędu medycznego, to jednak po stronie ubezpieczyciela brak było legitymacji biernej. W tej sytuacji pozwany wytoczył małoletniej Annie C. proces o zwrot wypłaconych należności wywodząc, że rodzice małoletniej, wiedząc o skardze kasacyjnej powoda, powinni liczyć się z obowiązkiem zwrotu zasądanego roszczenia. Rodzice małoletniej nie uznali powództwa podnosząc, że otrzymaną kwotę zużyli na leczenie córki, a spełnienie świadczenia czyniło zadość zasadom współżycia społecznego.

Oceń stanowiska stron.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

2. Jan P. w pozwie wniesionym w dniu 1.02.2015 r. domaga się zasądzenia od Mateusza T. kwoty 10.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu, tytułem zwrotu pożyczki w kwocie 10.000 zł. Ponadto domaga się kwoty 2.000 zł tytułem skapitalizowanych odsetek od udzielonej pożyczki, z odsetkami ustawowymi, z tym, że od kwoty 1.200 zł (stanowiącymi odsetki za okres do dnia wymagalności spłaty pożyczki, to jest do dnia 1.02.2014 r.) za okres od dnia 1.02.2014 r., a od kwoty 800 zł (stanowiącymi odsetki za okres od dnia 1.02.2014 r. do dnia wniesienia pozwu) za okres od dnia wniesienia pozwu. Ponadto domaga się zasądzenia dodatkowo odsetek od odsetek należnych od kwoty 10.000 zł za okres od daty wniesienia pozwu do daty wydania wyroku w sprawie. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w zakresie żądania zasądzenia odsetek, zarzucając przede wszystkim zakaz anatocyzmu.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

3. Wszczęto z urzędu postępowanie o pozbawienie władzy rodzicielskiej rodziców 5-letniej Joanny T. Ojciec małoletniej od 3 lat odbywa karę pozbawienia wolności w wymiarze 5 lat za rozboje. Przed osadzeniem w zakładzie karnym zajmował się dzieckiem. Natomiast matka dziecka cierpi na chorobę psychiczną, w wyniku której często opuszcza mieszkanie, pozostawiając dziecko bez jakiejkolwiek opieki i nie zapewniając mu wyżywienia. Ponadto często bije ona córkę. Dziecko jest bardzo zaniedbane, a jego waga jest znacznie obniżona w stosunku do norm wiekowych. Matka i ojciec uważają, że nie ma podstaw do pozbawienia ich władzy rodzicielskiej. Ojciec dziecka deklaruje, że po opuszczeniu zakładu karnego chce sprawować pieczę nad dzieckiem.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 49

1. Paweł R., w pozwie skierowanym przeciwko Wojciechowi K., domaga się zasądzenia kwoty 5.000 zł. Bezsprzeczne jest, że Paweł R. wraz z Leszkiem K. i Anną S. są wierzycielami solidarnymi pozwanego, przy czym Leszek K. wystąpił już wcześniej z pozwem o zasądzenie całej kwoty, to jest 15.000 zł i została ona na jego rzecz zasądzona. Jednakże pozwany kwoty tej nie uiścił, a Leszek K., pomimo wyroku, kwoty tej nie egzekwuje. Dlatego Paweł R. podnosi, że to stwarza konieczność wystąpienia z pozwem przez niego, gdyż w przeciwnym wypadku nie uzyska tej części kwoty, która by mu się należała stosownie do rozliczeń między wierzycielami solidarnymi. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

Zaproponuj rozstrzygnięcie i uzasadnij je.

Proszę omówić zasady rozliczeń pomiędzy wierzycielami solidarnymi.

2. Jan T. jest właścicielem nieruchomości – działki nr 1 - przez którą przebiega droga dojazdowa do pól uprawianych przez Annę A. Korzysta ona z tego szlaku od 10 lat. Jan T., po wybudowaniu na działce budynku mieszkalnego, postanowił ogrodzić swoją posesję. W 2013 r. w miejscu przebiegu drogi ustawił dwuskrzydłową bramę. Pomimo tego, Anna A. nadal korzystała z przejazdów przez działkę nr 1 w tym samym miejscu z tym, że musiała tylko otwierać i zamykać bramę. W 2015 r. Jan T. wykopał na szlaku przejazdowym dół stwierdzając, że w tym miejscu zamierza urządzić basen. W tej sytuacji Anna A. wniosła do sądu pozew o nakazanie Janowi T. zasypania dołu oraz usunięcie bramy. Twierdziła, że przez jego zachowanie została ona naruszona w posiadaniu służebności. Pozwany zaprzeczył, aby powódka miała służebność przez jego nieruchomość. Podniósł też, że już od roku czasu toczy się z jego powództwa przeciwko Annie A. sprawa o zakaz przejazdów przez działkę nr 1.

Czy żądanie Anny A. zasługuje na uwzględnienie ?

Jakie znaczenie dla rozstrzygnięcia może mieć wyrok korzystny dla Jana T. zapadły w zainicjowanej przez niego sprawie o ochronę własności ?

4. Jan P. chce wyjechać do USA na staż umożliwiający mu podwyższenie kwalifikacji, ale władze paszportowe, w związku z zastrzeżeniem matki dziecka, uzależniły wydanie mu paszportu od zabezpieczenia wykonania przysługującego dziecku prawa do alimentów, stwierdzonych wyrokiem sądowym.

Czy Jan P. może na drodze sądowej zapewnić sobie wydanie paszportu, co umożliwi mu wyjazd za granicę?

Proszę omówić skuteczność orzeczeń wydawanych w przedmiocie wykonywania władzy rodzicielskiej.

PRAWO CYWILNE MATERIALNE ORAZ RODZINNE I OPIEKUŃCZE

ZESTAW NR 50

1. Janina W. wniosła do sądu pozew, w którym domaga się unieważnienia umowy, stosownie do której w dniu 23 kwietnia 2006 r. sprzedała swojemu synowi Robertowi W. nieruchomość zabudowaną domem jednorodzinnym za kwotę 250.000 zł. Twierdzi, że syn wykorzystał jej przymusowe położenie. Powódce groziła egzekucja na podstawie wyroku zasądzającego od niej na rzecz jej wierzycieli kwotę 200.000 zł. Wartość nieruchomości wynosi 450.000 zł. Pozwany od wielu lat zamieszkiwał w Austrii i, z uwagi na konflikt powódki z jego żoną, utrzymywał z powódką jedynie sporadyczne kontakty. Po nabyciu nieruchomości od powódki Robert W. powrócił wraz z żoną i dzieckiem do Polski oraz zamieszkał wspólnie z rodziną i powódką w nabytym domu, przy czym w umowie sprzedaży została na rzecz powódki ustanowiona w w/w domu służebność mieszkania. Pozwany twierdzi, że rzeczywistym motywem zakupu przez niego nieruchomości była chęć powrotu do kraju i zapewnienia matce opieki na starość oraz uwolnienia jej od kłopotów finansowych.

Zaproponuj orzeczenie i uzasadnij je.

2. Bracia Damian i Tomasz D. są współwłaścicielami po połowie nieruchomości zabudowanej domem mieszkalnym. Tomasz D. w 2012 r. wyjechał do Emiratów Arabskich. W domu pozostał jego brat, który jednak również w 2014 r. wyprowadził się do swojej żony. Przed opuszczeniem rodzinnej miejscowości oddał on w używanie budynek mieszkalny Maciejowi K., zawierając z nim umowę najmu. Rok później do kraju wrócił niespodziewanie Tomasz D. i chciał wraz z założoną rodziną zamieszkać w swoim domu. Jednakże Maciej K. sprzeciwił się temu, okazując umowę najmu. Tomasz D. wystąpił więc z pozwem przeciwko Maciejowi K. o wydanie nieruchomości. Wskazał, że o umowie najmu nic nie wiedział i nie jest ona dla niego wiążąca.

Czy roszczenie powoda jest uzasadnione?

Czy Tomasz D. może żądać wydania dla siebie całej nieruchomości?

Czy powołanie się przez pozwanego na umowę najmu będzie skuteczne?

4. 16 – letnia Karolina P. próbowała popełnić samobójstwo i w związku z tym, mimo sprzeciwu jej i rodziców, została poddana badaniu psychiatrycznemu.

Czy postępowanie było prawidłowe?

Proszę wskazać instytucje prawa rodzinnego, gdzie wykazanie faktu choroby psychicznej może stanowić przesłankę rozstrzygnięcia.